

Jaarverslag 2022

INHOUD

1	Inleiding	3	
2	Vereniging Ekklesia Leiden	4	
2.1	Organisatie en bestuur		
2.2	Vrijwilligers		
2.3	Secretariaat		
2.4	Archiefcommissie		
2.5.	Commissie Heling & Herstel		
2.6	Bestuur		
3	Hooglandse vieringen	6	
3.1	Team Vieringen		
3.2	Schola Cantorum		
3.3	Kinderen en jeugd		
3.4	Werkgroep Diensten (WGD)		
3.5	Koffie en thee na de vieringen		
4	Ekklesia en Maatschappij	10	
4.1	Het Ekklesia Taalprogramma		
4.2	Stuurgroep Diaconie		
4.3	Lezingen en evenementen		
4.4	Kunst en religie		
4.5	Werkgroep Duurzaamheid		
5	Actief en verbonden	15	
5.1	Participantenpastor		
5.2	Bezoekersgroep		
5.3	Werkgroep Contact		
5.4	Kindernevendienst		
5.5	Jongerenprogramma		
5.6	Participantengroepen en kringen		
	– Geloof en Wetenschap		
	– Geloven en Weten		
	– Rap100		
	– Part & Deel		
	– Leiden 2		
	– Leiden-Oegstgeest		
	– De Witte Vlek		
	– Gespreksgroep 65+		
	– Rond 66+		
	– Jonge participanten		
	– Kind en geloof		
	– Nieuwe start		
	– Dromen-Durven-Doen		
	– Levenskunst / levensvragen		
6	Communicatie	20	
6.1	Algemeen		
6.2	Diaconieboekje		
6.3	Hooglandse Nieuwe		
7	Stichting Materiële Voozieningen	22	
7.1.	Bestuur		
7.2.	Beheercommissie Rap 100		
8	Studentenpastoraat	24	
8.1	Opdracht		
8.2	Stichting RK Vrienden Leids studentenpastoraat		
9	Samenwerkingspartners	27	
9.1	Studentenpastoraat		
9.2	Ekklesia Taalprogramma		
9.3	Dioaconaal Centrum De Bakkerij		
9.4	Protestantse gemeente Leiden		
9.5	Raad van Kerken / Oecumene		
9.6	Levensbeschouwelijk Platform		
9.7	Mensenrechten / Amnesty International		
9.8	Studium Generale		
9.9	Joods Studiecentrum Leiden		
10	Ten slotte	29	
BIJLAGEN		30	
	<i>A - vaste werk- en projectgroepen</i>		
	<i>B - kringen en gespreksgroepen</i>		

foto's voor- en achterblad: Palmpasen 11 april 2022

COLOFON

Leiden, april 2023

Auteurs

Leden Ekklesia Leiden

Vormgeving

Jan Slotboom

Uitgave

Vereniging Ekklesia Leiden

Redactie

Myranda Wilbrink

Foto's

Leden Ekklesia Leiden

Rapenburg 100,

2311 CA Leiden

071-5134 558

info@ekkesialeiden.nl

www.ekkesialeiden.nl

www.rapenburg100.nl

foto: Niek Bavelaar

De Ekklesia Leiden is een oecumenische geloofsgemeenschap die haar wortels vindt in het naoorlogse rooms-katholieke en protestantse studentenpastoraat. De Ekklesia beweegt zich in de wereld rond universiteit en hogeschool, en voelt zich daarbij blijvend verbonden met de kerken in Leiden en in Nederland. De Ekklesia biedt ruimte voor bezinning, inspiratie, rust en ontmoeting, enerzijds rond de wekelijkse vieringen in de Hooglandse kerk, en anderzijds in het pand Rapenburg 100 (Rap100) waar gelegenheid is voor allerlei andere activiteiten zoals diaconale projecten, groepstraining voor conversatie Nederlands met vluchtelingen, lessen van het Ekklesia Taalprogramma, meditatie, gezamenlijke maaltijden, lezingen en gespreksgroepen.

Het studentenprogramma wordt vormgegeven door een team van twee pastores. Het participantenprogramma wordt op velerlei wijzen gesteund door de participantenpastor. Deze pastor is tevens adviseur van het bestuur van de Vereniging. Als maatschappelijk geëngageerde organisatie heeft de Ekklesia projecten waarvoor vanuit de gemeenschap menskracht en financiën worden ingezet. De Ekklesia Leiden wordt gedragen door een grote groep mensen die op vrijwillige basis bijdragen, verantwoordelijkheden op zich nemen of taken uitvoeren.

1 Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2022 van de Vereniging Ekklesia Leiden.

Bijdragen aan dit verslag zijn geleverd door de contactpersonen van alle geledingen uit de Vereniging Ekklesia Leiden en het Studentenpastoraat Rapenburg 100. In dit jaarverslag vindt u een overzicht van de activiteiten die in 2022 binnen de Ekklesia-gemeenschap hebben plaatsgevonden.

Hoofdstuk 2 geeft informatie over de organisatie en het bestuur van de Vereniging Ekklesia Leiden.

In de hoofdstukken 3 tot en met 5 geven we een terugblik op de drie programma's van de Vereniging Ekklesia Leiden: Hooglandse Vieringen, Ekklesia en maatschappij, en participanten.

Hoofdstuk 6 beschrijft de communicatiemiddelen die de Ekklesia inzet.

Hoofdstuk 7 is het jaarverslag van de Stichting Materiële Voorzieningen (SMV).

In hoofdstuk 8 doen de studentenpastores verslag van hun werk in 2022.

In hoofdstuk 9 vindt u een overzicht van organisaties waarmee de Ekklesia in gewone tijden samenwerkt.

Een tweetal bijlagen geeft informatie over de commissies en werkgroepen (inclusief contactgegevens), die binnen de Ekklesia functioneren.

2 Vereniging Ekklesia Leiden

2.1 Organisatie en bestuur

Begin 2022 telde de vereniging 458 leden. Door overlijden of vertrek is dit aantal met negen leden afgenomen. In 2022 zijn er in totaal elf nieuwe leden bijgekomen, zodat op 31 december 2022 het aantal leden staat op 460 personen, waaronder 41 leden jonger dan 18 jaar.

Aan het begin van het verslagjaar bestond het verenigingsbestuur uit vacant (vz), Sytske Visscher (secr), Chris Gerritsen (pm), Wessel Eijkman, Myranda Wilbrink en Inka Zahn, de laatste drie als algemeen bestuurslid met ieder een specifiek aandachtsgebied (zie 2.6 hiernaast). Op verzoek van het bestuur schoof Charlotte Moor in het najaar van 2021 aan als extra lid; zij heeft gedurende een jaar het bestuur ondersteund in haar werk tot aan de ALV van mei 2022.

In de ALV van november zijn er uiteindelijk twee nieuwe bestuursleden verwelkomd, te weten Robert van der Toorn, die vanaf dat moment de functie van voorzitter vervulde, en Henk Blanksma die met het aandachtsgebied PR het bestuur versterkt. Sinds diezelfde ALV is de functie van secretaris vacant, nadat we (met een staande ovatie) afscheid van Sytske Visscher als secretaris hebben genomen. Nieuw in 2022 is de aanstelling van een (eerste) vertrouwenspersoon. Elly Bakker heeft zich bereid verklaard deze taak op zich te nemen (in het kader van 'Een veilige kerk'); naar een tweede persoon wordt nog gezocht. We hopen dat onze vertrouwenspersonen in het jaar 2023 mee kunnen doen met de speciale training voor dit werk, gegeven door de PgL, waar wij voor dit werk bij aansluiten. Het bestuur vergaderde maandelijks, het eerste deel van 2022 nog wel digitaal, maar gelukkig daarna gewoon weer op Rap100.

2.2 Vrijwilligers

Ook in 2022 leverden vele vrijwilligers in de verschillende ondersteunende groepen (Team Vieringen, Werkgroep Diensten, crèche, kinder- en jongerengroepen, diaconie, Schola, etc.) een onmisbare bijdrage aan het reilen en zeilen van de Ekklesia. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: zonder hun inzet zou het werk van de vereniging niet mogelijk zijn. In de verschillende hoofdstukken van dit jaarverslag doen de werk- en participatengroepen in onze gemeenschap verslag van hun werk. Aan het begin van 2022 zaten we als gemeenschap net als de rest van Nederland nog in een lockdown, aan het eind van dit verslagjaar konden we weer schouder aan schouder zitten in een volle kerstavondviering. Uit de bijdragen blijkt dat er in de loop van het jaar weer volop samengekomen kon worden, maar ook is gebleken dat sommige activiteiten stil zijn komen te liggen; we noemen de werkgroep Informatietafel, de werkgroep Kerk-op-schoot, en de werkgroep Crèche; de organisatie van die laatste wordt nu waargenomen door de WG kindernevendienst.

2.3 Secretariaat

Het secretariaat van de Ekklesia Leiden wordt bemenst door een kleine groep enthousiaste vrijwilligers. Ten opzichte van de afgelopen jaren zijn in de verdeling van de werkzaamheden geen wijzigingen opgetreden.

Op maandagochtend is Annette Albers-Westerhoff aanwezig. Zij werkt het ledenbestand bij en verwerkt reserveringen voor ruimtes op Rap100 in de agenda. Annette doet de inkopen voor het secretariaat en houdt de papiervoorraad op peil. Op dinsdagochtend wordt er aan de liturgie gewerkt. Dit gebeurt wekelijks om de beurt door Lies Pijl en Sylvia van Hoven. Elly Meijer is meestal tegelijk met Sylvia

aanwezig om ook aan de liturgie te werken.

Op dinsdagavond verwerkt Kees de With de laatste correcties en zet de liturgie daarna op de website onder Vieringen. Kees maakt - indien nodig - de muziekbestanden.

Lies Pijl beheert de mailbox voor de meditaties en zorgt dat deze op de website worden geplaatst.

De Hooglandse Nieuwe wordt in de nodige aantallen geprint door Sylvia van Hoven. Zij zorgt er ook voor dat de post-abonnees het blad in de bus krijgen.

Op donderdagochtend is Ariena van Poppel (coördinator van het secretariaat) aanwezig. Zij print de liturgieën en brengt ze naar de Hooglandse kerk.

De mailbox info@ekkesialeiden.nl wordt door Ariena van Poppel bijgehouden. Dit gebeurt voornamelijk thuis.

Henk Blanksma, de systeembeheerder van het secretariaat, zorgt dat onze computers up-to-date zijn. Ook is hij de vraagbaak bij computer- en of softwareproblemen.

Dit jaar zijn er nieuwe bureaus en kastjes voor het secretariaat aangeschaft. Ook de bureaustoelen zijn vervangen, we zijn blij met de nieuwe spullen.

2.4 Archiefcommissie

Door verschillende omstandigheden kon het laatste deel van het werk aan het papieren archief van de LSE (tot 2011) in 2022 niet afgemaakt worden. Er is goede hoop, dat dit in 2023 wel gaat gebeuren. Daarna zal een begin gemaakt worden met de ordening van het digitale archief van de vereniging Ekklesia (vanaf 2011). Yvonne Dammers heeft in 2022 de inschrijvingen in het doopboek in een eenvoudige database verwerkt. Dit bestand zal door het secretariaat verder bijgehouden worden met nieuwe doopinschrijvingen. In 2023 gaat Yvonne eenzelfde operatie voor het trouwboek uitvoeren.

2.5 Commissie Heling & Herstel

Afgelopen jaar stelde het bestuur een commissie in met de opdracht de Vereniging te adviseren over hoe in de toekomst om te gaan met situaties waarbinnen er over zaken die het beleid van de EL betreffen onderling (zeer) verschillend wordt gedacht. Eerdere perikelen tijdens de coronacrisis vormden (mede) aanleiding tot dit verzoek. Vijf leden van de commissie werden persoonlijke benaderd; de commissie heeft zelf nog een zesde lid aangetrokken. De commissie is zeven maal bijeen geweest.

De commissie heeft in eerste termijn gereflecteerd op haar opdracht en daarop een aantal vragen geformuleerd waarop zij naar (het begin van) een antwoord wilden zoeken.

Deze vragen heeft de commissie in een nieuwsbrief gedeeld met de leden. De commissie heeft aangeboden in gesprek te gaan met leden van de Vereniging die de afgelopen periode geraakt werden door de interne spanningen binnen de gemeenschap. Ook zijn enkele leden proactief hiervoor benaderd. Vervolgens zijn een aantal gesprekken gevoerd. In twee sessies heeft de commissie ook zelf deze vragen doorlopen en heeft ieder lid van de commissie daarop antwoorden gegeven. De opbrengsten van deze bijeenkomsten en de gevoerde gesprekken werden gebruikt om in onderling gesprek tot een (voorlopige) analyse en het begin

Herstel torenklok
Hooglandse kerk
(2017)

van een advies te komen. Hierop is een concept advies geschreven. Vervolgens is dat conceptadvies in eerste termijn voorgelegd aan en besproken met leden van het bestuur. Daarna is het concept voorgelegd aan de ALV met hulp van de methodiek van de Mentimeter. Deze methode heeft – inclusief schriftelijke beantwoording – vierenzestig reacties van leden opgeleverd. In een laatste bijeenkomst heeft de commissie de belangrijkste opmerkin-

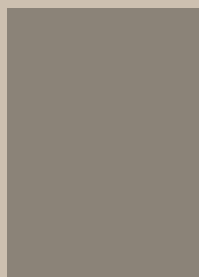
gen en inzichten vanuit de ALV verwerkt in haar definitief advies. Dat advies is eind december aan het bestuur aangeboden.

*Leden van de commissie waren:
Elly Bakker, Erik Heijnis, Hans Nuiver,
Irene Slootweg, Robert van der Toorn
en Renate Tuijten.*

2.6 Bestuur (leden en aandachtsgebieden) op 31 december 2022

Robert van der Toorn
voorzitter

vacant
secretaris

Chris Gerritsen
penningmeester

Wessel Eijkman
diaconie en contactgroep

Myranda Wilbrink
liturgie

Inka Zahn
jeugd en jongeren

Henk Blanksma
communicatie en pr

Otto Sondorp
interimpredikant *

* ondersteuning bestuur
en sollicitatiecommissie
nieuwe pastor

Viering zondag 30 januari 2022 met Karin van den Broeke en de Schola Cantorum met Stanislav Jar o.l.v. Evelien Fokker

3 Hooglandse Vieringen

3.1 Team Vieringen

Thematiek

De belangrijkste taak van het Team Vieringen is het inhoudelijk voorbereiden van de vieringen en het zorgen voor de invulling van het rooster van voorgangers. Dat laatste moet lang van tevoren gebeuren, omdat veel voorgangers al in januari hun planning voor het jaar daaropvolgend gaan maken.

Ook de inhoudelijke voorbereiding gebeurt in een vroeg stadium. In de vergaderingen van het team wordt nagedacht over mogelijke thema's, die vervolgens uitgewerkt worden in een kleiner groepje; het voorstel dat daaruit komt wordt weer besproken in het team, waarna de vaste voorgangers zich kunnen aanmelden voor één of meer vieringen. Aan de (soms al ingeplande) gastvoorgangers wordt gevraagd of ze willen aansluiten bij het thema. De thema's passen bij de tijd van het kerkelijk jaar of worden als zelfstandige serie aangeboden. Daarnaast zijn er ieder jaar een aantal 'losse' vieringen, die geen onderdeel zijn van een serie.

In januari 2022 startten we met vijf vie-

ringen onder de titel 'Parabels bij Lucas', gelijkenissen uit het Lucasevangelie. Februari begon met de Regenboogviering; daarna volgden de laatste drie vieringen van de serie 'Dogma's, struikelblokken of stapstenen?'

In de veertigdagentijd volgde de serie 'Mystiek' en de maand mei stond in het teken van 'Postkoloniale theologie'.

In juni volgde een aantal vieringen die geen deel uitmaakten van een serie.

In de zomervieringen hadden zoals altijd de voorgangers de vrije keus voor een thema. Er was onder andere een Tweeluik met als thema 'Berg en Dal', van Margreet Klokke en Christiane van den Berg.

Het academisch jaar werd geopend met de eerste viering in de serie 'Vrijheid en Verdraagzaamheid', gevolgd door een serie met als thema Kunst, waarin verschillende kunstvormen aan de orde kwamen. Na nog een paar 'losse' vieringen eindigden we het jaar met de adventsserie Troost.

Kerkbezoek

Het jaar begon met een lockdown waarin de vieringen alleen online waren, maar vanaf 23 januari was kerkbezoek weer

mogelijk. We hebben wel de indruk dat het aantal bezoekers wat achterblijft bij dat van vóór de coronapandemie.

Voorgangers

Naast Christiane van den Berg-Seiffert gingen de vaste voorgangers Maria Draaijers, Japke van Malde, Roosmarijn Goldbach, Henk Schouten en Rob van Waarde voor. In 25 vieringen hadden we meer en minder bekende gastvoorgangers: Freek Bakker, Marcel Barnard, Jan Berkvens, Tjeerd de Boer, Bert Boter, Karin van den Broeke, Jacintha Groen, Annie de Jong, Wietske de Jong, Margreet Klokke, Marcel Poorthuis, Peter van 't Riet, Bastiaan Rijpkema, Joost Röselaers, Derk Stegeman, Wessel Stoker, Leon Teubner, David van Veen, Cees-Willem van Vliet en Heleen Zorgdrager.

Vanuit de Vereniging Ekklesia verzorgden Cor van Bree, Desirée van Keulen en Pieter Kousemaker de overweging in een aantal diensten. Ook werd een viering verzorgd door de Kindernevendienst. Het aantal vieringen met gastvoorgangers van buiten de Ekklesia was groter dan in

Viering zondag 13 februari 2022 met de Schola Cantorum en Stanislav Jar o.l.v. Jan Hulsbergen

eerdere jaren. Dit werd mede veroorzaakt door het verlies van Jan Delhaas, die in mei 2022 overleed. Hij wordt in het Team Vieringen nog steeds gemist.

Daarnaast hadden we te maken met het vertrek van Christiane van den Berg, die na tien jaar de Ekklesia verliet om elders te gaan werken. Ook haar missen we. We hopen dat er in 2023 een goede vervanger voor haar gevonden zal worden. Een en ander betekende dat onze vaste voorgangers vaker voorgingen in een viering en ook vaker als liturg betrokken waren. We zijn hen dankbaar voor al het extra werk dat zij deden en nog doen.

Vergaderingen

Het Team Vieringen heeft in 2022 zes keer vergaderd, waarvan de eerste vergadering online.

Het Kernteam, verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, heeft zeven keer vergaderd, en tussendoor regelmatig overlegd via mail en WhatsApp.

Samenstelling Team Vieringen

Het volledige Team Vieringen bestond in 2022 uit Paul van Amersfoort (tot oktober), Marga Bakker, Christiane van den Berg (tot augustus), Cor van Bree, Rinske Boersma (vanaf maart), Jan Delhaas (tot mei), Maria Draaijers, Roosmarijn Goldbach, Pieter Kousemaker, Ellen Kruyt (vanaf november), Japke van Malde, Hans Nuiver (vanaf mei), Henk Schouten, Rens Tienstra (vanaf augustus), Rob van Waarde, Wim de Ru (tot augustus), en Paulien van Yperen.

Het Ekklesiabestuur werd vertegenwoordigd door Myranda Wilbrink.

Voor de dagelijkse gang van zaken en de voorbereiding van de vergaderingen was het Kernteam, bestaande uit Christiane (tot augustus), Myranda, Marga, Paul (tot oktober), Hans (vanaf oktober) en Paulien, verantwoordelijk. Paul van Amersfoort heeft in oktober de voorzittershamer van Team Vieringen en het Kernteam overgedragen aan Hans Nuiver.

3.2 Schola Cantorum

Repetities en medewerking aan de vieringen

Als gevolg van de corona-maatregelen kon in de eerste weken van het jaar slechts een klein aantal mensen per keer via KerkTijd.nl worden uitgenodigd voor de viering op zondag. In de periode van tevoren opgenomen vieringen werd met een beperkt groepje zangers gezongen om de opnamen te ondersteunen. Slechts een deel van de Schola werd hier voor uitgenodigd. De rest van de Scholaleden kon alleen thuis de viering volgen en meezingen en later inschrijven voor het bijwonen van vieringen. Gelukkig kwam hier later in het jaar een einde aan en kon iedereen weer meedoen!

Op 2 januari werd de bij de viering aanwezige Schola-leden gevraagd op gepaste afstand en zonder dirigent te zingen. Een week later mocht een half uur voor de viering worden gerepeteerd en op 20 januari kon er weer een echte repetitie in de Lokhorstkerk gehouden worden. Weliswaar met een aantal maatregelen als controle van de QR-code, zig-zag opstelling,

Viering zondag 20 maart 2022 met Marcel Barnard en de Schola Cantorum o.l.v. Menno Bats

voldoende afstand en ventilatie en geen koffie en thee in de pauze. Maar toch: het mocht weer!

Onder leiding van de gastdirigenten Evelien Fokker (januari), Jan Hulsbergen (februari), Margot Kalse (in maart, en tot onze vreugde ook de drie vieringen met Pasen) en Menno Bats (20 maart) werd er weer gerepeteerd.

Sollicitatieprocedure nieuwe dirigent

In een vergadering begin januari van Scholabestuur, Verenigingsbestuur, Christiane van den Berg als pastor en een afvaardiging van Team Vieringen over de concept-profielchets van de nieuwe dirigent is de sollicitatieprocedure afgesproken. De Schola-leden kregen de profielchets gemaïld en konden daar op reageren. Daarna werd de (aangepaste) profielchets ook aan alle leden van de Vereniging gemaïld en werd hen de gelegenheid geboden te reageren. Ook werd input gevraagd van het Team Vieringen en de musici.

In de week van 14 februari is de advertentie geplaatst op diverse relevante websites; de reactietermijn sloot op 7 maart. In de derde week van maart zijn zes sollicitatiegesprekken gevoerd en zijn er twee kandidaten gekozen die met de Schola een proefrepetitie hebben gehouden.

Op 14 april is besloten *Rens Tienstra* aan te stellen als nieuwe dirigent van de Schola. De tweede kandidaat, *Hannah Ybeles Smit*, is gevraagd eerste vervanger te zijn als

Rens verhinderd is. Beiden hebben deze taak geaccepteerd.

Vanaf toen werd weer gerepeteerd en gezongen onder leiding van Rens Tienstra en begeleid door Stanislav Jar, Wim Loos en Hans Lippens in de vieringen.

Fijn was ook het Scholaweekend op 24 en 25 september in 'Fredeshiem' in Steenwijk. Heerlijk gezongen, gezellig gepraat en gegeten met elkaar en met Rens en Stas.

Bestuur

Het ledenaantal van de Schola is in 2022 gedaald van 39 naar 31.

Het bestuur bestond van het begin van het verslagjaar tot de ledenvergadering op 20 oktober 2022 uit Maria Draaijers (vz), Henk Blanksma (pm), Marjo Tieleman (1e secr), Cokkie van Wieringen (2e secr) en Marian Henning. Van november 2021 tot mei 2022 is Maria i.v.m. ziekte vervangen door Wim van Gent, die tijdelijk de voorzittershamer weer opnam.

Behalve de voorzitter hadden alle bestuursleden aangegeven in het najaar 2022 hun taak neer te willen leggen; deels ook omdat er na 20 februari 2020 geen ledenvergadering meer was gehouden en hun termijn al geruime tijd was overschreden. In de ledenvergadering van oktober 2022 werden Ineke Arnoldi (pm), Rineke Schwencke (secr), Lydia Slotboom (communicatie) en Gerard Tellers (weekend) gekozen als nieuwe bestuursleden.

Rens Tienstra

Hannah Ybeles Smit

Viering Pasen 14 april 2022 met de Schola Cantorum en Stanislav Jar o.l.v. Margot Kalse

3.3 Kinderen en jeugd

Na twee jaar rekening te hebben gehouden met allerlei coronamaatregelen, konden er in het jaar 2022 gelukkig weer allerlei leuke activiteiten plaatsvinden. Een uitgebreid verslag over het werk van de werkgroep Kindernevendienst en het jongerenprogramma vindt u in de paragrafen 5.4 en 5.5.

3.4 Werkgroep Diensten (WGD)

De leden van de werkgroep diensten (WGD) verzorgen voor de Ekklesia de kostertaken in de Hooglandse vieringen en in de doordeweekse trouw- en rouwdiensten. Zij zorgen dat de kerk gereed is, de tafel van brood en wijn klaar staat en dat alles rond de diensten zo soepel mogelijk verloopt. Na afloop van de diensten ruimen ze op en sluiten de kerk af.

De WGD zorgt ook voor de hulpverlening bij calamiteiten tijdens de vieringen. In dat kader is er een calamiteitenplan opgesteld dat is vastgesteld door het bestuur.

In 2022 zijn de diensten na de coronapandemie weer genormaliseerd. Alleen de wijze waarop Brood & Wijn gevierd wordt is gebleven. Er worden matzes gedeeld, die gedoopt kunnen worden in wijn of druivensap. Ook is er één uitdeelplek

waar glutenvrije crackers zijn. Het streamen van de vieringen voorziet in een grote behoefte. Jan Slotboom verzorgt steeds de ondertiteling van de liederen. Uit de cijfers van YouTube blijkt dat er gemiddeld zo'n 100 kijkers zijn. Velen daarvan volgen de dienst niet tijdens de live-uitzending, maar later op die dag of in de loop van de week. Streaming zal daarom ook de komende jaren een blijvende service zijn en biedt wellicht in de toekomst mogelijkheden om een nieuwe groep bezoekers 'op afstand' aan ons te verbinden. Via een enquête zal in 2023 nagegaan worden hoe de kijkers de streaming beleven en of er behoefte is aan andere producten, zoals: introducties op nieuwe series diensten, liederen, korte overwegingen, registraties van doordeweekse bijeenkomsten.

3.5 Koffie en thee na de vieringen

De koffiegroep/schenkploeg kon dit jaar eindelijk weer normaal koffie zetten en schenken na alle coronaperikelen. In het koor van de kerk, later in de warme tuinzaal. Er is een organisatorische fusie tot stand gekomen van de koffiezetgroep met de koffieschenkploeg. Dit op verzoek van de WGD. Hans Feitsma is nu aanspreekpunt voor alle koffieaangelegenheden. Anke Schouten regelt in overleg met Hans de schenkersploeg, Hans de koffiezetters. Ook het reinigen van de koffieketel is nu een taak van de schenkploeg, tot vreugde van de WGD, die deze taak aan hen heeft kunnen overdragen. Beide subgroepen hadden wat weinig deelnemers maar hebben genoeg aanvulling gekregen. Het reilt en zeilt nu in goede harmonie netjes volgens verwachting.

4 Ekklesia & maatschappij

4.1 Het Ekklesia Taalprogramma

In 2022 hebben we het project ‘Taal in de Praktijk’, waarmee we in 2021 gestart zijn, voortgezet. Het doel van dit 3-jarige programma is om vluchtelingen te ondersteunen bij het verbeteren van hun Nederlands en het opbouwen van een sociaal netwerk. Taal is immers de sleutel om mee te kunnen doen, en je weg te kunnen vinden in een nieuwe samenleving. Daarnaast richten we ons in twee themagroepen (Gezonde Taal en Erop Uit) op het verbeteren van de taalvaardigheid in relatie tot gezondheid en het leren kennen van de omgeving door middel van regelmatige excursies onder begeleiding van ervaren taalcoaches. De wekelijkse conversatiegroepen en individuele taalcoaching beperken zich niet alleen tot volwassenen. In de Ouder-Kindgroepen richten we ons op ouders en hun jonge kinderen.

De Taalgroep ontving in 2022 voor dit project financiële steun van Fonds 1818, VSB Fonds, Gemeente Leiden en KNR PIN-Fonds. De Taalgroep kreeg ook weer steun van de Ekklesia.

2022 was een jaar waarin de actualiteit niet aan de Taalgroep voorbijging. Zo zijn we in april 2022 gestart met het aanbieden van taallessen aan Oekraïense vluchtelingen die in Leiden onderdak

vonden na het uitbreken van de oorlog in dat land. Al snel bleek er grote behoefte te zijn aan Nederlandse taallessen, iets wat voor deze groep niet georganiseerd werd. Als Taalgroep zijn we daarom snel in actie gekomen, en hebben als eerste (en lange tijd enige) partij in Leiden taalcoaching georganiseerd op Rap 100 en op de opvanglocatie aan de Schipholweg. Hiermee bereikten we zo’n 60 nieuwe deelnemers. Dat we ons taalaanbod zo snel konden uitbreiden was grotendeels te danken aan de Vereniging Ekklesia Leiden en de Stichting Materiële Voorzieningen, aan de inzet van vrijwilligers en aan de financiële ondersteuning van de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening.

Ook heeft de taalgroep taalcoaching georganiseerd voor de gevluchte gezinnen voor wie in de reguliere asielopvang geen plaats was en die vanaf september opgevangen werden door de Leidse kerken. In 2022 hebben we gemiddeld 120 deelnemers bereikt, via achttien taalcoachgroepen, zes bijlesgroepjes, een Taal & Tekengroep en achttien taalkoppels. Dit alles met dank aan de inzet van 55 taalvrijwilligers van binnen en buiten de Ekklesia. In oktober stopte Filiz Raben als projectcoördinator, Marieke Both volgde haar op. Het coördinatieteam bestond in 2022 uit twee betaalde krachten en drie vrijwillige coördinatoren, die een keer per zes weken bij elkaar kwamen voor overleg.

Om de deskundigheid en de betrokkenheid van de vrijwilligers te vergroten zijn in 2022 meerdere nieuwsbrieven verstuurd, twee trainingen aangeboden en twee bijeenkomsten georganiseerd waar kennis en ervaring uitgewisseld kon worden.

Ook in 2022 bleef de taalgroep aangesloten bij het landelijk platform 'Het Begint met Taal' en het Leidse Taalnetwerk, waarin verschillende partijen samenwerken om te werken aan het verbeteren van de taalvaardigheid van anderstalige nieuwkomers (NT2) en Nederlanders (NT1).

In 2023 willen we verder investeren in de deskundigheidsbevordering en begeleiding van vrijwilligers, en de samenwerking met lokale partijen (zoals de organisatie New-Bees) die betrokken zijn bij het vormgeven van het inburgeringstraject, verder uitbouwen. Ook starten we in 2023 met een nieuw initiatief waarin we onze deelnemers in contact willen brengen met Leidse bedrijven, en buigen we ons over de plannen voor een vervolgproject per 2024.

4.2 Stuurgroep Diaconie

De Stuurgroep Diaconie probeert voor de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening LSE (SDFH) mede vorm te geven aan de maatschappelijke taak die de Ekklesia zich stelt. Door collectes en met giften uit het SDFH-fonds worden projecten in binnen- en buitenland ondersteund. Deze projecten zijn gericht op armoedebestrijding, sociale gelijkheid, mensenrechten, verzoening, en duurzaamheid van de aarde.

Naast het houden van deze collectes is de Stuurgroep in 2022 wederom flink aan de slag gegaan met haar streven naar verdieping van de informatie over de verschillende projecten die ondersteund worden, én om de communicatie daarover binnen de Ekklesia Leiden te verbeteren. Zo is het informatieboekje van de stuurgroep vernieuwd en in september uitgekomen: "Meeleven met elkaar". De voortzetting van de inzet van filmpjes of beelden met voice-over aan het einde van de streaming van de zondagse vieringen waarbij 'uitgangs'-collectes werden gehouden, heeft ook sterk bijgedragen aan de zichtbaarheid van de diaconie en onze projecten. Hoewel de stuurgroep nog maar vijf leden telt en ondanks de impact van de coronamaatregelen in het eerste semester op veel Ekklesia-activiteiten, is het de stuurgroep

toch gelukt de diaconie goed aanwezig te laten zijn en bij te dragen aan lastenvermindering van onze projectpartners.

Uitgangscollectes

In 2022 werden 'reguliere' uitgangscollectes gehouden voor zes projecten. De advent- en kerstcollectes werden gehouden voor zes projecten. Bij de beoordeling van de projecten wordt gekeken naar onder andere de behoefteomschrijving, naar de visie op een duurzame oplossing en of de kans op financiering door anderen ontoereikend is. Van belang zijn transparantie en controleerbaarheid, bijvoorbeeld door middel van websites en bulletins. Daarnaast is in 2022, net zoals in 2021, ook gekeken naar de extra problematiek veroorzaakt door de coronamaatregelen. De uitgangscollectes in 2022 waren bestemd voor:

- Menno Mulder Fonds / LHBTI
- Nes Amin / Israël en C.O.M.E
- Activiteiten voor vluchtelingen uit Oekraïne op Rapenburg 100 en Steunpunt Oekraïense vluchtelingen Krakau (Polen)
- De Ekklesia Taalgroep
- Redcapa Ghana: boerenproject
- Vivir Juntos: gehandicaptenzorg in Nicaragua
- De Onderwijswinkel Leiden en Het Muziekcentrum Leiden Noord
- Het Theologisch Seminarie in Managua Yapukepa Papua: zorg en welzijn voor de kansarme bevolking in Nieuw Guinea, met name ontheemde meisjes
- Zulu Aid: zorg en welzijn voor mensen met HIV/Aids in Zuid-Afrika, ditmaal extra getroffen door een grote overstroming
- Collateral Repair project: hulp aan projecten in twee centra voor vluchtelingen in Amman, Jordanië
- Straatpastoraat Leiden: ondersteuning voor dak- en thuislozen in Leiden, o.a. kerstmaaltijd en pakketjes
- GIL (Gezondheidszorg Illegalen Leiden)
- Ekklesia Taalgroep Leiden (taallessen en activiteiten voor vluchtelingen)

Verder zijn er uit de algemene middelen van de SDFH giften gedaan aan De Bakkerij (voor de 'zomerbonnen'), aan het Straatpastoraat, aan de extra inspanningen bij de opvang van Oekraïners in Leiden, aan de Stichting Bootvluchtelingen voor medische middelen, Samos, aan de Stichting CCR voor opvang vluchtelingen in Bosnië en Herzegovina, aan Kerk in Actie voor noodhulp/ hongerbesteding Oost-Afrika, en aan de Bakkerij voor onder-

steuning opvang vluchtelingen in Leidse kerken.

De totale opbrengst van collectes en giften is ten opzichte van 2021 ongeveer gelijk. Een gedetailleerd overzicht is te vinden in het financieel jaarverslag van de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening op de website van de Ekklesia Leiden.

Communicatie

Voor de communicatie over onze diaconale inzet is goed gebruik gemaakt van de (digitale) nieuwsbrieven en de diaconale pagina op de website. Dit in samenwerking met de PR-commissie van de Ekklesia Leiden.

De Stuurgroep was vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening van de Ekklesia Leiden (Jeroen Kanis) en in het Levensbeschouwelijk Platform (Wessel Eijkman). Vertegenwoordiging in het Parochieel Diaconaal Beraad was door onderbezetting van de Stuurgroep en door lockdowns ook dit jaar niet goed haalbaar. Wel is er via Wil Heesakkers en de mails goed contact.

Leden en vergaderingen van de Stuurgroep Diaconie

In 2022 kwam de Stuurgroep zeven keer bijeen (soms digitaal) en had de volgende leden:

- Eliane van Duinen
- Jeroen Kanis
- Gerard Tellers
- Wessel Eijkman
- Inez Albers

Ria Vermaas (voormalig lid) bleef nog wel actief, samen met Jan Blok als ondersteuning bij de filmpjes.

Verder is er nog veel overleg geweest met Jan Slotboom om het nieuwe boekje "Meeleven met elkaar" te realiseren.

Nieuwe leden zijn zeer welkom!

Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening LSE

Het bestuur van de SDFH kwam in 2022 tweemaal bij elkaar: eenmaal om de jaarrekening en het jaarverslag 2021 en de begroting en het beleidsplan 2022, en de tweede keer om de begroting 2023 en het beleidsplan 2023 goed te keuren.

Het bestuur van de SDFH bestaat uit:

- Jeroen Kanis (vz)
- Chris Gerritsen (pm)
- Sytske Visscher (secr)
- Rob van Waarde

Meesters van ons lot?!

ma 12 sept. **Akwaduktieer** versus **Maakbaarheid**
dr. Pieter van der Putten
- Algemeen directeur Universiteit Leiden

ma 26 sept. **Moderatie** versus **Verklaringen**
dr. Ad van Nieuwpoort
- productiefuturist/adviseur Den Haag

ma 10 okt. **Vertrouwen** versus **Waarborgen**
prof. dr. Ruud Koole
- hoogleraar politieke wetenschappen
Universiteit Leiden, Eindhoven University of Technology

ma 24 okt. **Zelfbeschikking** versus **Maatregelen**
dr. Iris Hartog - ethicus/vervalsingsexpert
- adviseur L&D, adviseur E&M, adviseur L&D

19.30 - 21 uur
Liedbergkerk, 1401 21B
Overstapplaats, Leiden

Leerhuis JOB

Wat is de betekenis van het bijbelboek Job?
Aan ga je om met rampen die je levent?

ma 11 okt. 19.30 - 21.00 uur
ma 18 okt. 19.30 - 21.00 uur
ma 25 okt. 19.30 - 21.00 uur
ma 1 nov. 19.30 - 21.00 uur

Mystiek

een serie van zes vieringen in de veertigdagentijd

zo 6 mrt. **Mystiek bij Dag Hammerskjöld**
Henk Schouten

zo 13 mrt. **Mystiek en Martin Buber**
Christiane van den Berg

zo 20 mrt. **Mystiek bij Revel/Bet van Boeren**
Marcel Barnard

zo 27 mrt. **Mystiek bij Thomas Merton**
Leon Teubler

zo 3 april. **Mystiek**
Pieter Kousemaker

10 april. **Palmzondag**
Japke van Malde

ledere zondag om 12.00 uur
Hooglandse kerk - Leiden
www.ekkesialeiden.nl

Drie zondagse vieringen over:

VRIJHEID & VERDRAAGZAAMHEID

4 sept. **prof. dr. Bastiaan Rijkema**
hoogleraar Engelse literatuur van de
Rechtswetenschap, Bijzonder hoogleraar
Verdraagzaamheid, Leiden

11 sept. **ds. Derk Stegeman**
directeur Diaconie Den Haag

18 sept. **dr. Tjeerd de Boer**
with theoloog Hong Kong, Chili, Brazilië
- aansluitend lunch met inleiding door:
Kathleen Ferrier, voorzitter Ned. Unesco Cie

Hooglandse kerk
12.00 uur

4.3 Lezingen en evenementen

De Werkgroep Lezingen stelt zich ten doel om voor belangstellenden van binnen en buiten de Ekklesia avondlezingen te organiseren met thema's die passen bij de Ekklesia. De werkgroep bepaalt het thema en nodigt daarvoor sprekers uit. Meestal wordt in het voorjaar een Leerhuis of gesprek aangeboden en in het najaar een serie van minstens drie lezingen. In 2022 werd gekozen voor het thema 'Meesters van ons lot?!'. Inspiratie daarvoor haalden we uit het recent verschenen boek "Leven zonder oplossing" van Ad van Nieuwpoort. Hij schreef dit boek in de coronaperiode en belicht actuele zaken vanuit het boek Job.

Dat dit bijbelboek richting gaf aan de invulling van onze lezingen bleek gelukkig voor Studium Generale en de uitgenodigde inleiders geen probleem. We hebben in vier lezingen aspecten van het (niet-)meester zijn van ons lot belicht. Peter van der Putten belichtte de rol van AI in ons leven, Ad van Nieuwpoort besprak aspecten uit het boek Job, Ruud Koole sprak over de functie en plaats van vertrouwen in de politiek en ten slotte vonden we voor het laatste thema, zelfbeschikking of bescherming inzake ons levenseinde, Iris Hartog als inleider.

Met name de laatste twee lezingen werden zeer gewaardeerd. Er waren 50-75 mensen aanwezig in het Lipsius, anderen keken tegelijkertijd of later naar de streaming.

Aansluitend verzorgde Henk Schouten op vier maandagavonden in november voor zo'n vijftien mensen een leerhuis waarin het boek Job gelezen werd.

Verder bood de werkgroep hulp bij een lezing op 26 april van Ad de Keyzer ter afronding van de vieringen over mystiek en mystici. Die lezing werd gehouden in het Hooglandse Huys.

Samenstelling van de werkgroep

De Werkgroep Lezingen bestaat uit zes leden, te weten Henk Schouten, Jasper Radder, Wim Kuin, Wim Schouten, Han Verveld en Marga Bakker. De Werkgroep Lezingen vergadert onregelmatig, naar behoefte. Dat betekent veel mondeling overleg bij aanvang van het jaar vanwege de keuze van het thema en de invulling daarvan. Het meeste contact vindt daarna vooral plaats via de mail.

Bij interesse zijn nieuwe leden voor de werkgroep welkom. Info bij Marga Bakker.

Ekklesiadag, 18 september 2022

Naast de lezingen kende het jaar 2022 een nieuw fenomeen: we hielden op 18 september een Ekklesiadag. Vanuit de werkgroep Lezingen was deze dag als initiatief van Marga Bakker en met inzet van Wim Kuin en de Kunstcommissie tot stand gekomen.

De eerste taak was het prikken van een datum en het (voorlopig) reserveren van de Hooglandse kerk. Dat gebeurde op 13 oktober 2021, dus bijna een jaar voor de datum.

Diverse factoren waren aanleiding voor het organiseren van een dergelijk evenement. Niet alleen was er minder kerkbezoek na het opheffen van de coronamaatregelen, maar ook was er nog veel onrust en ongenoegen over de situatie rondom de Schola. Daarbij hing nog steeds de vraag in de lucht of we het ons konden permitteren de Hooglandse kerk te blijven huren of dat we zouden moeten overstappen naar een ander kerkgebouw. Kortom: spanningen.

Toen in team Vieringen voor september 2022 een serie vieringen met het thema 'Vrijheid en Verdraagzaamheid' werd voorbereid, leek dit een prima moment voor zo'n activiteit.

Op 18 september was Tjeerd de Boer onze gastvoorganger. Hij heeft als predikant in alle continenten gestaan en dit thema sprak hem bijzonder aan. Zijn vrouw, Kathleen Ferrier, sprak na een sobere broodmaaltijd over 'De macht van zachte krachten'. Deze lezing werd zeer gewaardeerd. Bij de broodmaaltijd en de lezing waren meer dan 100 mensen aanwezig.

Aansluitend waren activiteiten georganiseerd onder het thema: 'van en voor Ekklesianen'. Een tiental leden liet mensen delen in hun kennis en kunde. Dat varieerde van rondleidingen in en buiten de Hooglandse kerk tot helpen bij kunstzinnige creaties. Meer dan 85 mensen hadden zich vooraf ingeschreven voor een activiteit en bleven tot en met de afronding rond 16 uur, waarop we met piano-begeleiding de top drie uit onze eigen liedbundel zongen. Het was een geslaagde dag, met dank aan de groep vrijwilligers. Zowel qua voorbereidende vergaderingen als op de dag zelf, van vroeg brood smeren tot begeleiden van de activiteiten, waren zij onmisbaar.

Viering zondag 16 oktober 2022 met Maria Draaijers, Jacintha Groen en Wim Kuin

4.4 Kunst en religie

Inleiding

De Kunstcommissie is een initiatief van Wim Kuin (voorzitter) en Rob van den Boom (verhuisd naar Deventer in 2022), later zijn Jan Halin (secretaris) en Mieke Bakker toetreden. Doel is de Ekklesia-gemeenschap (kinderen, jongeren en volwassenen) in contact te brengen met verbeelding, met kunst, om zo een impuls te geven aan gemeenschapsvorming en aan de kwaliteit van vieringen. Voorbij taal biedt verbeelding een kans op confrontatie en verdieping en kan zo bijdragen aan een grotere betrokkenheid bij het Ekklesiaprogramma waaronder de vieringen.

In 2022 is de Kunstcommissie verbreed en verrijkt met het toetreden van verteller Désirée van Keulen (Het Verhalenrijk) en Monique van der Gaag, onze blijde bloemiste. Zij hebben in de commissie onderzoek gevonden en zijn actief betrokken bij de ontwikkeling en de uitvoering van onze activiteiten.

Vanaf het begin is intensief samengewerkt met participantenpastor Christiane van den Berg, die ons helaas in de zomer heeft verlaten.

De kunstcommissie laat zich inspireren door onderstaande visie:

‘Kunst is een actieve, ademende, voortdurend veranderende ervaring, die de kracht heeft om een ruimte, een persoon of een manier van kijken volledig te transformeren. Vandaag hebben we meer dan ooit vormen van expressie nodig die ons helpen de wereld te onderzoeken en

om grensverleggende dialogen aan te gaan’. (Emily Molnar, Willemijn Maas, 2021).

Op 31 augustus 2021 heeft de Kunstcommissie met het Team Vieringen gesproken over een serie vieringen over kunst in 2022. In het najaar van 2021 en in het voorjaar van 2022 is de serie uitgewerkt. In een speciale nieuwsbrief is onze gemeenschap geïnformeerd over de vieringen en activiteiten daaromheen, alsook bij Actie & Informatie.

Aan de voorbereidingen van de Ekklesiadag op 18 september jl. heeft de Kunstcommissie intensief deelgenomen, er zijn drie workshops aangeboden.

In overleg zijn de voorgangers van de vieringen (aanvankelijk waren er vijf gepland) gevonden en is het aanvullende programma voorbereid.

- 25 sep: Kunst en religie - Wessel Stoker
- 2 okt: Activistische kunst - Karin van den Broeke
- 9 okt: Kinderdienst - Aenneli Houkens / Marieke Both
- 16 okt: Wit/zwart - Jacintha Groen (slavernijverleden)

In de kindernevendiensten is ingespeeld op de vieringen, zo hebben de kinderen op 16 oktober een bezoek gebracht aan galerie Amber en kunst gemaakt.

Een verrijkende activiteit was de tentoonstelling in galerie Amber op de Hooglandse Kerkgracht. Leden van de kunstcommissie exposeerden en/of organiseerden activiteiten. Er waren gastkunstenaars uitgenodigd uit Angola, Syrië en Oekraïne.

Ook de taalgroepen werden betrokken bij de activiteiten.

Tevens zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd in galerie Amber. Op vrijdagavond 24 september was er een avond over 50 jaar Ekklesia, helaas was de opkomst gering, mede door het slechte weer. Op zaterdagochtend is de tentoonstelling geopend door emeritus hoogleraar Kitty Zijlstra.

Gedurende twee weekenden was de galerie open; de expositie is vooral tijdens de Leidse Kunstroute (24/25 september) goed bezocht.

Indien mogelijk luistert de Kunstcommissie vieringen creatief op door ruimte te geven aan verbeelding, zoals in de Adventstijd in de serie ‘Troost’.

Mede naar aanleiding van de viering van Jacintha Groen en de aankondiging van de regering dat in 2023 het slavernijverleden de volle aandacht krijgt, heeft Wim Kuin zijn afstudeerproject *Voorbij de komma, ... Slavernij toen en nu* hieraan gekoppeld.

Er zijn plannen voor een bezinningsdag over dit thema eind maart 2023; dit actuele project staat inmiddels in de steigers.

Wij kijken terug op een rijke serie vieringen en aanvullende activiteiten over Kunst en religie die tot nadenken stemmen en naar wij hopen een vervolg krijgen.

4.5 Werkgroep Duurzaamheid

BijMei

De werkgroep Duurzaamheid van de Ekklesia Leiden heeft als belangrijkste activiteit het project BijMei Groentedeler. Het project is erop gericht een aantal groenteabbonementen te financieren bij de biologische kwekerij BijMei in Zoeterwoude, om daarna wekelijks deze groenten door een groep vrijwilligers te laten oogsten en de opbrengst ter beschikking te stellen aan de Voedselbank Leiden.

In 2021 werden op die manier twintig groenteabbonementen à 300 euro aangeschaft, geoogst en ter beschikking gesteld aan de Voedselbank. Het betrof toen wekelijks 100 porties verse groenten.

In 2022 hebben we het project opgeschaald naar 45 abbonementen. Hiermee was een bedrag van 13.500 euro gemoeid.

Dit bedrag is gedurende het afgelopen jaar bijeengebracht door tien procent bijdragen van de participanten (Ekklesia Leiden, biologische kwekerij BijMei en de Voedselbank Leiden), met hulp van subsidie van de gemeente Leiden, door sponsorgelden van een aantal bedrijven en particulieren, door incidentele giften en collecten binnen de Ekklesia Leiden en ook daarbuiten. Ook andere kerken, zoals de Christelijk Gereformeerde Kerk in Leiden, hielpen mee aan de financiering. Dankzij al deze gulle gevers is het ons gelukt om dit jaar het benodigde bedrag bij elkaar te brengen.

Er werden dit jaar tijdens het oogstseizoen, dat loopt vanaf half mei tot eind oktober, wekelijks 225 porties verse gezonde groenten (in totaal 6.000 porties in 2022) voor de Voedselbank geoogst. Deze oogst werd daarna direct door een vrachtwagen van de Voedselbank opge-

haald. Logistieke afspraken en de logistieke organisatie verliepen dit jaar gesmeerd door de professionele aanpak van de medewerkers van de Voedselbank en de goede afstemming met BijMei. Het lukte ook om de groep oogsters uit te breiden tot vijftien personen, die beurtings in groepen oogsten. Naast mensen vanuit de Ekklesia Leiden sloten zich bij deze vrijwilligersgroep ook enige deelnemers vanuit andere kerkgemeenschappen aan. De oogstgroep heeft het afgelopen seizoen als heel positief ervaren. Goede organisatie, prettige onderlinge afstemming, prima werkverdeling en een heel gezellige sfeer. Men ervaart een grote onderlinge verbondenheid als 'zelfsturend' team! Tijdens de evaluatiebijeenkomst op 12 november jl. waardeerden de (vrijwillige) oogsters het project met een negen!

De ondernemer van BijMei, Mariska Verhulst, voelt zich sterk betrokken bij het project en is heel tevreden met de aanpak en de soepele organisatie. Het project ervaart zij ook als ondersteunend voor haar groeiend bedrijf, dat steeds meer volwassen wordt. Mariska wil graag de komende tijd haar bijdrage aan het project leveren. De Voedselbank is erg gelukkig met onze wekelijkse groenten als aanvulling op het door hen aangeboden voedselpakket. Via hun eigen groentetuin kunnen zij slechts in een beperkt aanbod van verse groenten voorzien, terwijl de vraag steeds toeneemt. Ons project draagt nu voor meer dan vijftig procent bij aan hun vers aanbod. Weliswaar vraagt de versafdeling van de Voedselbank een specifieke logistieke aanpak, ook omdat onze groenten van de buiten de stad komen, maar deze inspanning weegt niet op tegen de 'luke' van het kunnen aanbieden van superverse

gezonde groenten. Van dat aanbod wordt door de klanten van de Voedselbank dankbaar gebruik gemaakt.

Het afgelopen jaar brachten we twee nieuwsbrieven uit, bestemd voor de leden van de Ekklesia Leiden en onze gulle gevers/sponsors. Ten behoeve van de collecten binnen de Ekklesia werden er verschillende beeldverhalen/filmpjes over de tuin en het project gemaakt. Terugkoppeling over de resultaten van ons project wordt gewaardeerd.

Overige activiteiten

19 april was er een (online) duurzaamheidscafe vanaf Rap100. Belangrijk thema deze avond was milieubewuster verzekeren en bankieren. Met als leidraad de 'eerlijkewijzer.nl' werden wij door Jan Blok geïnformeerd hoe onze financiën en verzekeringen op een duurzame wijze te organiseren. Het was een boeiende avond waar vele praktische tips hoe het dagelijks leven duurzamer in te richten uitgewisseld werden.

Er bestaat ook een appgroep *Duurzaamheid Ekklesia Leiden* met als beheerder Marga Bakker. In deze groep worden praktische tips en nieuwtjes op het gebied van duurzaamheid gedeeld. Ook gaan er via dit kanaal soms petitie's rond die kunnen worden getekend. Nieuwsgierig naar deze groep? Meldt u aan bij Marga Bakker (06-2220 1147).

5 Actief en verbonden

5.1 Participantenpastor

Christiane bij haar afscheid op zondag 28 augustus

Ruim tien jaar was pastor Christiane van den Berg de spin in het web van het pastoraat voor participanten. Op allerlei manieren en allerlei momenten volgde of begeleidde zij participanten. Aansluitend bij de mogelijkheden en de behoeftes van mensen belde zij, ging met mensen wandelen, bezocht mensen thuis of sprak met hen af op Rap100. In het afgelopen jaar heeft zij zich onder meer ingezet om te werken aan verbinding. Dit alles in samenwerking met en ondersteund door de bezoekersgroep en de contactgroep, het bestuur en vele anderen.

Eind augustus heeft Christiane in een feestelijke viering dankbaar afscheid genomen van de Ekklesia. Thans werkt zij als justitiepredikant in de Penitentiare Richting in Alphen aan den Rijn.

5.2 Bezoekersgroep

De Ekklesia heeft een hecht ‘informeel’ netwerk van participantengroepen, gespreksgroepen, werkgroepen, de Schola, en ‘gewone’ groepen van vrienden en kennissen opgedaan binnen de Ekklesia. Een netwerk waarbinnen vele en waardevolle ontmoetingen plaatsvinden. Zeker in de coronatijd waren deze bestaande contacten extra waardevol. Gelukkig werd het in de loop van 2022 weer mogelijk om elkaar rondom de Hooglandse vieringen te ontmoeten. Omdat de onderlinge contacten binnen de Ekklesia talrijk zijn, ontdekten we al ver

voor de coronatijd dat een groeiend aantal van ons, als gevolg van fysieke beperkingen of persoonlijke omstandigheden, minder actief deel kan nemen aan activiteiten binnen de gemeenschap. De bezoekersgroep, bestaande uit circa zeven personen, wil de onderlinge verbondenheid versterken door contact te houden met mede-Ekklesianen die om verschillende redenen (soms tijdelijk) wat minder direct betrokken kunnen zijn. Dit kan op verschillende manieren: af en toe een telefoon- of mailcontact of door incidenteel of met een zekere regelmaat iemand te bezoeken of samen iets te ondernemen. Daarbij is altijd van belang om aan te voelen of iemand contact op prijs stelt. Soms is een kort moment van aandacht al voldoende om wederzijdse betrokkenheid te ervaren. Het biedt de mogelijkheid na te gaan of iemand zich nog “aangesloten” voelt. Dan kunnen ook mogelijkheden van contact ter sprake komen, zoals het online bijwonen of terugkijken van de zondagse vieringen, het lezen van de Hooglandse Nieuwe via de website of met een postabonnement. Soms ontvangt iemand geen (digitale) nieuwsbrieven van de Ekklesia meer door een niet meer actueel mail-adres. Enige informatie was soms zinvol om dit te kunnen herstellen. Soms kon de bezoekersgroep een verbindende functie vervullen naar de participantenpastor ten behoeve van haar pastorale contacten.

De bezoekersgroep komt drie à vier keer per jaar bij elkaar om te bespreken hoe we het bezoekwerk zo goed en zorgvuldig mogelijk kunnen doen. De bezoekersgroep werkt samen met de contactgroep bijvoorbeeld wanneer er vanuit de Ekklesia-gemeenschap kaarten worden verzonden naar mede-Ekklesianen. Op verschillende manieren wordt binnen de Ekklesia de mogelijkheid tot contact bekend gemaakt.

Als iemand contact op prijs stelt, kan dit worden doorgegeven aan Marijke Nuiver (marijkenuiver@gmail.com) of aan de participantenpastor.

5.3 Werkgroep Contact

De Werkgroep Contact verzorgt het uitdelen van de liturgie voor de Hooglandse vieringen. Wij heten iedereen welkom en geven bezoekers algemene informatie over de Ekklesia Leiden. Wij versturen kaarten aan mensen die onze vieringen niet kunnen bijwonen. De Werkgroep fungeert ook als klankbord voor het pastorale werk. Ongeveer twee keer per jaar hebben wij overleg over de voortgang. Om elkaar binnen de Ekklesia eens op een andere manier te ontmoeten en beter te leren kennen, zijn wij in 2021 begonnen met het aanbieden van ontbijten in Rap 100. Dat initiatief blijkt in een behoefte te voorzien. Daarom hebben wij ook in 2022 weer een aantal keer gezamenlijk ontbeten. De belangstelling was elke keer ruim voldoende en de gesprekken aan tafel waren geanimeerd. Wij kunnen altijd versterking gebruiken. Als dit werk u aanspreekt, neem dan contact met ons op. U vindt (een van) ons bij de tafel waar wij de liturgie uitdelen of bij de koffie, thee en limonade. U kunt natuurlijk ook een mailtje sturen naar: contactgroep@ekkesialeiden.nl

5.4 Kindernevendienst

2022 was voor de kindernevendienst een jaar waarin weer veel leuke activiteiten hebben plaatsgevonden. En wat een opluchting dat we na de coronapauze eindelijk weer fysiek bij elkaar konden komen! Palmпасen was het hoogtepunt van het jaar: toen waren er 25 kinderen om gezamenlijk de palmpaasstocken te versieren en zich vervolgens in een vreugdevolle processie (met een Jezus op een rollende ezel) aan te sluiten bij de volwassenendienst. Wat een feest!

In de loop van het jaar is Monique van der Gaag weer regelmatig met de kinderen gaan bloemschikken, wat de kinderen altijd hartstikke leuk vinden. Ook hebben we weer nauw samengewerkt met de kunstcommissie. Vanaf september hebben

we samen met hen een thematische serie over Zacheüs aangeboden, waar de kinderen bijvoorbeeld iconen van personages uit het verhaal mochten schilderen of een biblioloog over dit verhaal deden. Hiermee werkten we toe naar de feestelijke kinderdienst in oktober waarin het Zacheüs-verhaal uit verschillende perspectieven bekeken werd, met erbij een heel mooi luikjes-paneel gemaakt door Vera Haanstra-Veldhuis en haar kinderen Fenna en Siebe.

Het jaar werd afgesloten met een prachtig kerstspel in de dienst op kerstzondag, waar kinderen van verschillende leeftijden actief aan meededen, inclusief een echte baby in de arm van Maria.

5.5 Jongerenprogramma

De '12+ groep' bestaat uit jongeren in de leeftijd van 12 tot 17 jaar. Deze groep komt één keer per maand bij elkaar op Rapenburg 100 o.l.v. twee van de begeleiders, die beurtelings de bijeenkomst verzorgen.

Over het algemeen wordt er een jaarthema gekozen waar vervolgens subthema's uit voortkomen. De start van 2022 was nog even onduidelijk, lockdown, mogen we wel of niet samenkomen met de jongeren? En het modderde nog even door. Ziekte van begeleiders, afspraken en regels, maar in april ging het weer lukken om samen te komen. Allereerst op Palmzondag helpen bij de kindernevendienst. En daarna volgde ons jaarlijks terugkerende Paasspel in Katwijk. Spel, eten bij Key West en aansluitend de Paaswake.

Om de groep wat meer samen te laten doen spraken we af om af en toe samen te eten op Rap100. Dit vond de eerste keer plaats in mei. Erg leuk om elkaar op een andere manier te spreken dan op de zondagen. In juni sloten de 'overvliegers' uit de kindernevendienst aan, ze werden uitgenodigd voor het eten eind juni en om mee te gaan op ons kamp.

Begin juli gingen we op kamp, we fietsten naar camping Spijkerboor op vrijdag eind van de middag. Zondagochtend braken we het kamp weer op. Een zeer goed bezocht weekend met een aantal zeer geslaagde activiteiten, waaronder een fietstocht, boerengolf, een biblioloog o.l.v. Christiane, heerlijk eten, vuurtje stoken en veel spel. Na de zomervakantie startten we weer in oktober. Toen bleek dat de groep aardig was uitgedund. In oktober wandelden we samen een stuk van de Singelparkwandeling. We praatten over schilderkunst in de kerken, specifiek over de afbeelding van de tollenaar in de boom die door Jezus wordt gezien. We hadden contact met de jongerenwerkers die werken voor een aantal kerken in Leiden en Leiderdorp. Een van hen sloot in november aan op Rap100. In november was er aandacht voor psalmen en schreven we onze eigen psalm. Begin december lukte het ook weer om samen te komen.

Op Kerstavond gingen we eten voorafgaand aan de nachtdienst. Een gezellige avond met een klein groepje.

Onze jongerengroep is erg uitgedund, we bezinnen ons op hoe we verder kunnen en willen gaan in 2023.

5.6 Participantengroepen en kringen

Geloof en Wetenschap

De kring Geloof & Wetenschap komt ongeveer zesmaal in het jaar bijeen. Zij bestudeert de relatie tussen geloof en wetenschap aan de hand van relevante boeken, waarbij de hoofdstukken door de leden worden ingeleid. De kring telt acht deelnemers, waarvan vier van buiten de Ekklesia.

We zijn verder gegaan met de bestudering van een boek van Edmund Husserl: *De crisis van de Europese wetenschappen en de transcendentale fenomenologie*, in vertaling en met annotatie van Willem Visser.

Jasper Radder

Geloven en Weten

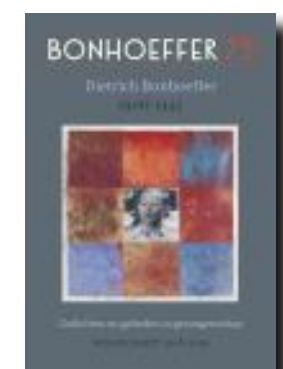
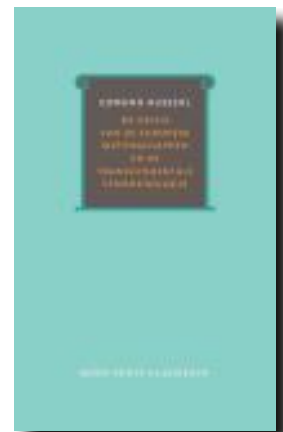
De doelstelling van de kring Geloven & Weten volgt uit de naam: wat kan ik weten en wat moet ik geloven. De kring heeft momenteel zes leden, allen lid van de Ekklesia. We komen ongeveer tienmaal per jaar bijeen. In 2022 hebben we de bespreking van het boek *De vrolijke wetenschap* van Friedrich Nietzsche, in de vertaling van Hans Driessen, voortgezet. De leden wordt om beurten verzocht de te behandelen stof samen te vatten en vraagpunten te formuleren. Dit leidde tot geanimeerde en diepgravende discussies.

Jasper Radder

Rap100

In 1990 introduceerde mijn partner Rob Bavelaar mij bij de Ekklesiagroep onder leiding van Henk van Breukelen. Een imponerend gezelschap met rijke oecumenische inzichten met als doel samen te groeien naar een wereldwijde religieuze eenheid. De oecumenische beweging streeft naar eenheid tussen de verschillende kerken. De basis van dit principe draagt onze groep. Samen reiken wij een boek aan. Daaruit behandelen wij een actueel onderwerp. Diverse leden van onze groep bieden de theologische ondersteuning. Alle leden reflecteren hun levenservaringen en filosoferen over het onderwerp.

In 2021 en 2022 bespraken wij Bonhoeffer, *Gedichten en Gebeden in Gevangenschap*. Bonhoeffer is geboren in een elitair, niet kerkelijk gezin. Uitgerekend hij koos voor een theologische loopbaan in New York waar hij in aanraking kwam met de Social Gospel uit de wijk Harlem. Door die praktische ervaring drong tot hem door dat het Evangelie ook iets vertelt over het leven op straat.

Hij keerde terug naar zijn moederland, het lot van het Duitse volk was zijn visioen. Bonhoeffer stelde zich dan ook kritisch op tegenover de Nazi's. Via zijn familiebanden raakte hij in het verzet tegen Hitler en werd gevangen genomen. In de gevangenis schreef hij zijn gedichten. Op 9 april 1945 werd hij opgehangen. Door zijn vele internationale contacten speelde hij een belangrijke rol in de internationale oecumene. In 2022 las ieder lid een gedicht van hem voor, de verschillende inzichten van ons vergrootten het begrip en de waarde van oecumenisch denken. In januari bespraken wij het gedicht *Verleden* van hem. Hij sprak de angst uit de herinneringen uit het verleden te vergeten. Wij mogen het verleden niet vergeten; echter Poetin viel in februari 2022 Oekraïne binnen.

Beatrice de Graaf, *Heilige Strijd*. Haar boek over het terrorisme sloot mooi aan bij de oecumenische gedachten van Ekklesia en bij de tijd van nu waar in Iran en Afghanistan religie gebruikt wordt om macht uit te voeren. Trees van Montfoort, *Groene Theologie*. Einde 2022 startten wij met het onderzoek naar de Groene Theologie. Ook een onderwerp dat zeer actueel is. Een boek voor ieder die duurzaamheid en geloof, theologie en ecologie met elkaar wil verbinden. Verbinden vanuit liefde voor de schepping. Verbinden begint met respect voor elkaar en de waarden van het leven. De Ekklesia verenigt in een oecumenisch gedachtengoed.

Om de vijf à zes weken ontmoetten wij elkaar. In augustus startten wij het seizoen met een gezellig etentje.

Wie zich wil aansluiten bij onze groep kan zich melden. Uiteraard is de hoeveelheid leden beperkt. Per toerbeurt ontvangen wij elkaar thuis.

Joséphine van Minderhout

Part & Deel

Part & Deel, de versmelting van een oude LSE-groep en oud-leden van een Voorschotense basissgemeente, telt momenteel acht deelnemers, waarvan twee geen lid van de Vereniging.

Vooraf in de wintermaanden blijkt het een beetje lastig dat we ver uit elkaar wonen.

We komen ongeveer eens per zes weken bij elkaar om over een zinvol boek of artikel te praten. We hebben geen officiële leiding, maar een onzer, Herman van Bommel, theoloog, houdt ons zo nodig op de rails.

Afgelopen jaar hebben we onze lezing van Rutger Bregman: *De meeste mensen deugen*, kunnen voortzetten, gelukkig niet meer zo gehinderd door corona. We hebben vastgesteld dat de meeste mensen meer deugen dan gedacht en hebben geleerd nog kritischer te kijken naar informatie die tot ons komt. Dat geldt voor (nep)nieuws maar zeker ook voor wat we van

en over elkaar horen. Niet oordelen zonder alle kanten van een zaak bekeken te hebben en dan nog, wat kan je zijn ontgaan... Een open blik! Komend jaar besteden wij aan Karen Armstrong: *De heilige natuur*. Wij vinden acht deelnemers een prettig aantal om een gesprek mee te voeren, maar als iemand bij ons wil aanschuiven, dan is ie van harte welkom! Contactpersoon: Vic Marlet, Welterdreef 57, 2253 LJ, Voorschoten. Tel.071-5763254. vmm.nl@hotmail.com

Leiden 2

In onze groep bespreken we onderwerpen op het gebied van bijbel, geloof en samenleving. We doen dit aan de hand van een boek dat we in onderling overleg kiezen. Toen de regels het samenkomen weer mogelijk maakten, hebben we de draad weer opgepakt en zijn nu bezig met het lezen en bespreken van 'De Heilige Natuur' van Karin Armstrong.

Onze groep heeft momenteel 11 leden; we ontmoeten elkaar ongeveer ééns in de vijf weken bij Ruud de Rooy, Lorentzkade 41. We zijn allen min of meer betrokken bij de Ekklesia, maar voor nieuwe deelnemers is dit geen voorwaarde om mee te doen.

Contactpersoon: Kees Bos, tel. 071 3419908. bosbijl@hetnet.nl

Leiden-Oegstgeest

De groep Leiden-Oegstgeest bestaat uit tien personen, die grotendeels al sinds 2000 bij elkaar komen om samen te praten over een thema of een deel van een boek. Daarnaast proberen we elkaars leven te volgen en elkaar zo nodig bij te staan. De bijeenkomsten zijn beurtelings bij de diverse leden thuis. Meestal eten we een of twee keer per jaar samen en soms maken we gezamenlijk een uitje naar een museum of naar het strand.

We hebben in het begin van dit jaar eerst het boek van vorig jaar *Groene Theologie* uitgelezen. Helaas zijn ook nu weer door coronaperikelen enkele bijeenkomsten opgeschort. Na de zomer zijn we, gelukkig weer op regelmatige basis, begonnen met het boek *Troost*, van Michael Ignatieff. De ondertitel van dit boek "als licht in donkere tijden" werd ook als zodanig door sommigen van de groep zo ervaren. We zijn blij dat we de coronacrisistijd achter ons hebben, maar tegelijkertijd zijn we zeer bezorgd om de grote wereldproblemen, zoals de klimaatcrisis en de oorlog in Oekraïne.

De laatste jaren hebben we geen nieuwe leden in onze groep ontvangen. Maar we staan wel open voor nieuwe enthousiaste leden, die affiniteit met de Ekklesia hebben.

Elly Bakker

De Witte Vlek

Participantengroep 'De Witte Vlek', opgericht in 2004, wil een tegenwicht bieden voor het zwarte gat waarin je dreigt te vallen als je bent gestopt met werken. Deze groep pensio-nado's komt in beginsel iedere derde dinsdag-ochtend van de maand bijeen op Rap100 onder leiding van Jac van der Hoeven.

In januari konden we vanwege de coronamaatregelen nog niet bij elkaar komen. In februari kon dat gelukkig wel weer, zij het na een zelftest. Wij bespraken zoals gebruikelijk eerst onze persoonlijk omstandigheden. We waren gelukkig redelijk goed door de coronatijd gekomen. Wel werden we geconfronteerd met de gevolgen van de ouderdom. Ziekte, valpartijen met de fiets, partners die moesten worden opgenomen in verpleegtehuizen. Het was goed om elkaar morele en praktische steun te geven.

Troost heeft ons in maart kunnen bieden het gelijknamige boek van Michael Ignatieff, beginnend bij de Psalmen en eindigend bij een goede dood in een hospice. We worden niet getroost door doctrines, maar door mensen. Ook de moeilijke ontwikkelingen rond de Schola en de Ekklesia waren regelmatig onderwerp van gesprek. In november bespraken we in dat kader de nota van de commissie Heling & Herstel.

Met Marjoleine de Vos in de NRC dachten we na over: 'Is zoeken naar zin en betekenis niet eigenlijk een zoektocht naar geloof?'. Ook uit de NRC een interview van haar met Paul van Tongeren: 'In verdriet, leed en pijn kun je ook grootsheid ervaren.'

Intussen was Rusland Oekraïne binnengevallen, met onnoemelijk veel leed tot gevolg. In de Volkskrant lasen we het gedicht van Mar-riëke Lucas Rijnveld:

Het volgende moeten we onthouden: dat we allemaal als vluchteling geboren worden, op zoek naar de juiste plek, naar veiligheid en wat voorspoed, een liefkozende blik.

Hans Goedkoop nam ons in zijn 4-mei-lezing over 'Wat niet mag' mee naar de banaliteit van het kwaad.

Zo kwamen wij als gespreksgroep het jaar door. Met de ogen en oren gericht op de problematiek in de wereld. Het stemt tot somberheid; hoop moet ons overeind houden.

De huidige tien leden van De Witte Vlek zijn allen actief betrokken bij de Ekklesia. Nieuwe leden zijn hartelijk welkom.

Jan Slotboom

Gespreksgroep 65+ (donderdagochtend)

Gespreksleider: Jac van der Hoeven.

In het jaar 2022 zijn we negen keer bij elkaar

geweest. We hebben het onder meer gehad over:

- Het boek van Michael Ignatieff over *Troost*;
- Het boek van Henk Veldkamp: *Nooit heb ik niets met U* (met de vragen: Wat heb je achter je gelaten (gevoelens, beelden, associaties, herinneringen uit de kinderjaren). En wat is, al dan niet veranderd, altijd meegegaan? En: Wie waren in woord of geschrift inspirerende gidsen of reisgenoten op de weg met God?); Is zoeken naar zin en betekenis niet eigenlijk een zoektocht naar geloof? Besproken naar aanleiding van een artikel van Marjoleine de Vos in NRC van 27 januari 2022;
- Pleidooi voor universele humaniteit van Christelijk geloven naar menselijk vertrouwen, artikel van Dirk van de Glind;
- Als je het geloof der vaderen kwijt bent, maar God blijft rondspoken in je leven; artikel in Trouw van Pauline Weseman;
- Artikelen over Karen Armstrong (God moet weer terug de natuur in) en over rentmeester-schap (daar moeten we vanaf);
- Leven de moeite waard, interview met Paul van Tongeren door Marjoleine de Vos in NRC;
- En meer dan eens: het wel en wee in onze Ekklesia.

Traditiegetrouw wordt er ten minste eenmaal per jaar ergens in Leiden gezamenlijk ge-luncht, maar dat was er dit jaar helaas nog niet bij. De groep heeft thans 14 deelnemers, allen EL-leden. Kosten, behalve die voor koffie en thee, zijn niet gemaakt noch te verwachten.

Coördinator: Emile Pieters

pietheijn@freeler.nl

Emile Pieters

Rond 66+

Na corona heeft het even geduurd voordat de gespreksgroep weer het ritme te pakken had van eens per maand op donderdagmorgen of -middag bij elkaar komen. En het is gelukt, we zijn verder gegaan met het boek *De zin van het leven* van Fokke Obbema. De interviews, drie voor elke bijeenkomst, boden ons veel gespreksstof en mogelijkheden voor reflectie.

De gespreksgroep is destijds gevormd voor mensen die stopten met werken. Maar er kwamen ook mensen op af die al lang geleden waren gestopt en dat gaf een prettige mix. In de loop van de jaren is de omvang van de groep afgenomen tot de huidige zes leden, allen Ekklesia-lid. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom.

Henk van der Brug

Jonge participanten

Wij komen maandelijks samen om met elkaar te spreken over ons geloof. Hoewel dat de belangrijkste reden is, vinden we juist ook tijd om elkaar bij te praten over wat er in ons leven speelt.

We hebben het afgelopen jaar weer samen een potluck gehouden (een maaltijd waarbij iedereen iets te eten meebrengt), zelf psalmen geschreven en met Femke Post van het Leids Straatpastoraat gesproken. Dit laatste was een heel mooi gesprek over dak- en/of thuisloos zijn, 'mens' zijn en de gevoelens die dit bij ons en bij de dak- en/of thuisloze oproept.

Hoewel we niet allemaal ook actief de vieringen van de Ekklesia bezoeken, voelen we ons zeker wel verbonden.

We vonden het heel mooi om samen met andere bezoekers van de Ekklesia de 'Mapping Slavery' wandeling te lopen. Een wandeling waarbij we veel hebben geleerd over slavernij en hoe deze onder andere verweven was met de Leidse lakenhandel. En natuurlijk was het ook heel fijn om samen met Heleen Zorgdrager te werken aan de voorbereiding van de dienst met als thema 'Thuiskomen'.

We hebben afgelopen jaar ook een boekbespreking gehouden en een stiltewandeling gedaan in de Veerpolder. En dan nog het afscheid van Christiane! Wij vinden het heel jammer dat ze geen pastor meer is bij onze Ekklesia, maar wensen haar langs deze weg nogmaals heel veel plezier en voldoening in haar taak bij de Penitentiare Inrichting Alphen!

Niet alles wat we wilden doen, hebben we ook kunnen doen. Bijvoorbeeld bezoeken afleggen bij organisaties van andere levensbeschouwelijke- of geloofsovertuigingen.

Het jaar hebben we afgesloten met een Sinterklaasdobbelspel en de belofte dat we in 2023 weer opnieuw inspirerende bijeenkomsten willen organiseren.

Bianca Noom

Gespreksgroep Kind en geloof

"Kind en geloof" is een groep (groot-) ouders in de Ekklesia Leiden, die gedachten uitwisselen over thema's in verband met de geloofsopvoeding in gezinnen.

In beginsel komt de groep eens in de maand bijeen op Rapenburg 100 van ongeveer 8.15 tot 9.30 uur.

Door de corona-epidemie was de eerste bijeenkomst pas op 7 maart, met als thema: "Hoe kun je met je kinderen over de

oorlog in Oekraïne praten zonder ze te bang te maken?" Het was een praktische, nuttige en beladen avond.

Pas op 15 juni was er een volgende avond. Het ging om het samen lezen van het verhaal van Zacheüs. De werkvorm was een biblioloog: de tekst wordt door de gespreksdeelnemers ingekleurd vanuit het perspectief van personages die (mogelijk) in het verhaal een rol spelen. De vrouw, een goede vriend, de huishoudster, ... van Zacheüs. Er ontstond zodoende een rijke gevoelsmatig veelzijdige lezing van het verhaal.

Op 19 september was er een terugblik op de zomervakantie. Er werden verschillende opties besproken voor het najaar.

Op 17 oktober ging de groep aan de slag met 'een pareltje uit de Bijbel'.

De bijeenkomst in november zou in het teken staan van de vraag hoe de Ekklesia kan bijdragen aan de geestelijke vorming van kinderen en jongeren. Jammer genoeg ging die bijeenkomst niet door.

Hoewel er enkele avonden uitgevallen zijn, zijn er volop ideeën om in 2023 samen verder te gaan. De groep hoopt op een inspirerende samenwerking met de nieuwe pastor, want er zijn veel vragen over de positie van kinderen en gezinnen in de Ekklesia.

Joost Klep

Nieuwe start

Participantengroep Nieuwe Start bestaat uit vijf personen en komt bij elkaar op een middag van 14.00 tot 16.00 uur, afwisselend bij een van de leden thuis. De dag kiezen we in onderling overleg. In 2022 kwamen we acht keer bij elkaar. We bestudeerden 'Wandelen over het Water' van Carel ter Linden. Ook vinden we de betrokkenheid bij elkaar een belangrijk aspect.

Corrie Ernste-Tempelaars

Dromen-Durven-Doen

Enkele jaren geleden zijn we gewoon met zeven personen begonnen. We lezen boeken met verschillende thema's en aan die thema's geven we een persoonlijke invulling. Dat vinden we verrijkend, avontuurlijk en inspirerend. Enkele titels en schrijvers die we gelezen hebben: Compassie van Karen Armstrong, De weg van Michael Puett, Emoties van Anselm Grün, De leegte achter de dingen van Claartje Kruijff, Sapiens, Een kleine geschiedenis van de mensheid van Yuval N. Harari, en

Nietzsches tranen van Irvin Shalom.

Met de groep hebben we dit jaar vooral over het boek Troost van Ignatieff gesproken. We blijven op weg naar de toekomst: met hoop, troost en moed: blijf dromen, durven, doen.

Het aantal van zeven personen is precies mooi. Als er iemand ziek is, gaat de avond toch door en praten we diegene later bij. Met elkaar spreken we ongeveer eenmaal in de zeven weken af. In juni sluiten we het jaar af met een lunch/overdagwandeling. We hebben ook wel eens gewandeld met wandel- en verhalencoach Aat van der Harst. Dit kan ook een mooie start zijn van nieuwe groepen, als je zoiets wilt: gewoon beginnen en dan merk je vanzelf wel hoe (goed) het klikt.

In dit jaar hebben we ook over de Ekklesia gesproken. We vinden het heel belangrijk, dat we in gesprek blijven met elkaar. En dat we goed luisteren, ook al zijn we het niet met elkaar eens. Dat mensen, juist in de Ekklesia, een tweede of derde kans krijgen.

Annette van den Boom blijft komen, ook vanuit Deventer, en we hebben met Mirjam Franke een heel mooie mijlpaal kunnen vieren.

Wilmienke Koppe

Groep Levenskunst / levensvragen

De gespreksgroep Levensvragen neemt de eigen ervaringen als startpunt van het gesprek. In een eerste ronde inventariseren we welke zaken op dat moment ons bezighouden. Daarna beslissen we samen welke aangedragen thema's we met elkaar verder willen uitdiepen.

De bijeenkomsten zijn steeds op de eerste dinsdagochtend van de maand beneden op Rap100, aanvang 10 uur. In de meeste gesprekken worden meerdere thema's besproken. De gesprekken worden in het algemeen als diepgaand en waardevol ervaren. Ook tegengestelde meningen worden gerespecteerd.

De gespreksgroep Levensvragen heeft een vaste kern van ongeveer acht mensen, maar staat open voor nieuwe deelnemers. Ook af en toe aansluiten is mogelijk.

Marga Bakker

6 Communicatie

6.1 Algemeen

De PR-commissie is verantwoordelijk voor de interne communicatie vanuit het bestuur naar de leden en de externe communicatie naar buiten de Ekklesia. Dat betekent tenminste de maandelijkse verzending van de digitale nieuwsbrief en verzorging van persberichten over vieringen en andersoortige bijeenkomsten die voor belangstellenden van buiten de Ekklesia-gemeenschap ook interessant kunnen zijn. Daarnaast is er natuurlijk de wekelijkse zorg voor de website, waarop de komende agenda en vieringen terug te zien zijn. Op de website hebben we dit jaar het langverwachte ledenportaal weten te realiseren. Helaas is het aantal aanmeldingen ervoor gestopt bij 70.

Jan Slotboom verzorgde ook dit jaar weer een groot aantal posters en flyers om bijzondere vieringen en bijeenkomsten onder de aandacht te brengen. Die posters en flyers krijgen dan ook weer een plek op ons Facebook-account.

Gedurende het verslagjaar bestond de PR-commissie uit Sytske Visscher, Henk Blanksma (webmaster, en namens het bestuur verantwoordelijk voor de PR), Eliane van Duinen en Jan Slotboom (namens de redactie van de Hooglandse Nieuwe).

6.2 Diaconieboekje

Het informatieboekje van de stuurgroep Diaconie is vernieuwd en in september 2022 uitgekomen: “Meeleven met elkaar”.

6.3 Hooglandse Nieuwe

De Hooglandse Nieuwe (HN) is voor de meeste Ekklesiagangers een bekend begrip. Het blad bestaat in de huidige vorm al sinds 2005.

In het verslagjaar 2022 werden enkele belangrijke veranderingen ingezet. Het aantal nummers per jaar werd teruggebracht van zes naar vier. Inhoudelijk verdwenen de mededelingen van persoonlijke aard en de berichten over de vieringen. Dat was vanwege de AVG, maar ook omdat actuele berichten in de maandelijkse Ekklesia nieuwsbrief worden opgenomen.

Een belangrijke verandering was ook dat het drukken van de nummers op papier beperkt bleef tot die voor de circa vijftig postabonnees. Het afdrukken van ruim 200 exemplaren kon de printer op Rap100 niet goed aan. In december 2021 was al aangekondigd dat er een einde zou komen aan de papieren versie van de HN. Jarenlang was het blad voor de leden gratis verkrijgbaar na de viering. Deze lezers waren vanaf begin 2022 aangewezen op de digitale versie, door downloaden als pdf via de nieuwsbrief of via de website. Deze verandering viel niet bij iedereen in goede aarde. Menigeen liet weten het lezen op papier te missen. Wellicht geldt ook hier wat Willem Schoonen eind vorig jaar in Trouw schreef, dat ‘voor een identiteit het papier de ideale drager is’. Juist het feit dat de auteurs van de artikelen uit de Ekklesia-gemeenschap zelf komen, werkt verbindend, wat weer de identiteit bevordert. Om die reden heeft de redactie in december 2022 het bestuur van de Ekklesia gevraagd de HN vanaf 2023 weer op papier uit te mogen brengen. Daarbij is gewezen op de reeds bereikte besparing op de kosten (vier keer per jaar; minder pagina’s; geringere afname), het flexibel drukken op de printer, en het belangrijke aspect van de onderlinge verbinding en de PR.

De HN kwam in 2022 vier maal uit met achtereenvolgens de thema’s: Nieuw begin, Troost, Verdraagzaam, en Ik ben. Deze thema’s waren vooral geïnspireerd door de coronacrisis, die ook de Ekklesia niet onberoerd heeft gelaten.

Wij hebben enkele, deels min of meer vaste, schrijvers bereid gevonden om de themanummers van inhoud te voorzien. Dat resulteerde in diverse mooie bijdragen aan de thema’s. Daarnaast waren er de vaste rubrieken, die trouw verzorgd werden door Monique van der Gaag, Wilmienneke Koppe, Wim Kuin, René Fraters en Hans Feddema.

De redactie van Hooglandse Nieuwe bestond, net als in 2021, uit Arie de Kluijver, Jasper Radder, Wim Schouten, Jan Slotboom, Myranda Wilbrink en Paulien van Yperen. Jan en Myranda verzorgden beurtelings de opmaak.

Het drukken van de ruim vijftig exemplaren voor de postabonnees verzorgde Sylvia van Hoven op Rap100.

7 Stichting Materiële Voorzieningen

7.1 Bestuur

De Stichting Materiële Voorzieningen (SMV) beheert het pand Rapenburg 100, dat begin 1973 werd aangekocht om te dienen als trefcentrum voor studenten en participanten binnen de toenmalige Leidse Studenten Ekklesia.

Na de wisseling van eind december 2021 bestond het bestuur van de SMV het gehele verslagjaar 2022 uit Paul van Amersfoort (voorzitter), Sytske Visscher (secretaris), Chris Gerritsen (penningmeester) en Tjerk Oosterkamp (namens het Studentenpastoraat).

Het bestuur kwam gedurende het verslagjaar driemaal fysiek bij elkaar. Daarnaast vond regelmatig overleg plaats via e-mail en WhatsApp. Tijdens de algemene ledenvergaderingen van de Vereniging Ekklesia Leiden is door de voorzitter zowel schriftelijk als mondeling verslag gedaan van de activiteiten van het bestuur. Door het bestuurslidmaatschap van Tjerk Oosterkamp namens de *Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden* zijn de lijntjes met het studentenpastoraat kort en goed. Datzelfde geldt voor het contact met de studentenpastores. Via mail en WhatsApp houden we elkaar op de hoogte van 'acute' zaken.

In 2023 hopen we de goede contacten met de beide stakeholders – Vereniging en studentenpastoraat – voort te zetten. Half november heeft de huismeester – tevens huurster van het appartement op de tweede verdieping – aangegeven per 1 december haar werkzaamheden neer te willen leggen. Topprioriteit voor 2023 is het vinden van een nieuwe huismeester. De bedoeling is hiervoor iemand uit de kringen van het studentenpastoraat te zoeken.

7.2 Beheercommissie Rap100

De beheercommissie draagt zorg voor het onderhoud van het pand Rapenburg 100. Dit is een waardevol monumentaal pand. Het doel van de beheercommissie is dan

ook om het in goede staat te houden waardoor de waarde behouden blijft en het voor gebruikers en bewoner naar behoren kan blijven functioneren. Daartoe wordt onderhoud uitgevoerd en waar mogelijk geïnnoveerd door de leden van de beheercommissie of door daarvoor inge-

Achterzijde Rap100 vanuit de tuin van Rapenburg 94

huurde specialisten. De beheercommissie werd in 2022 gevormd door Hans Feitsma, Henk Schouten en Steven van den Berg (beheerder).

Zoals gebruikelijk is ook in 2022 regulier klein onderhoud uitgevoerd, zoals het verhelpen van een lekkage in het toilet van de barruimte, het plaatsen van een nieuwe energiemeter, een reparatie aan een raam dat geblokkeerd was en niet meer dicht kon en nog allerlei andere kleine klussen. Ook waren er helaas weer problemen met het slot van de buitendeur waarvan het oplossen behoorlijk wat tijd heeft gekost, maar die deze keer voor de meeste gebruikers gelukkig onopgemerkt zijn gebleven.

In het najaar is de barruimte geschilderd waardoor deze er weer een stuk netter uit ziet. Dit was een mooie en gezellige samenwerking tussen de beheercommissie en een groep studenten.

Naar aanleiding van het in 2021 opgestelde *meerjarenonderhoudsplan*, is er een

lijst met belangrijkste acties opgesteld. Deze omvat onder andere het buitenschilderwerk en het aanpakken van de vochtproblemen in de kelder. Er is o.a. een kelderinspectie uitgevoerd door een gespecialiseerd bedrijf dat heeft gekeken of door het aanbrengen van een coating in de kelder dit probleem opgelost zou kunnen worden. Helaas bleek dit niet mogelijk omdat de bakstenen muren en vloer van de kelder hiervoor niet geschikt zijn. Gelukkig blijken de vloerbalken ondanks de hoge luchtvochtigheid nog in behoorlijk goede staat. Wel zal nog moeten worden bekeken hoe de ventilatie onder de vloer kan worden verbeterd, zodat de luchtvochtigheid naar beneden gaat.

Voor het buitenschilderwerk en enkele andere klussen is gezocht naar een schilder en/of onderhoudsbedrijf. Daar is flink wat tijd in gaan zitten, maar niet altijd met het gewenste resultaat omdat aannemers het bijzonder druk hadden. Dit bleek o.a. uit het niet krijgen van reacties op offerteverzoeken, of juist de reactie dat ze tot 2024

al volgeboekt zijn. Een ander bedrijf kwam na een uitgebreide opname met een offerte die zeker een factor drie te hoog was en waarin bovendien maar de helft van de gevraagde werkzaamheden was opgenomen. Gelukkig is het uiteindelijk gelukt om een schilder te vinden voor het buitenschilderwerk aan de achterzijde van het pand. Deze werkzaamheden zullen in mei/juni 2023 worden uitgevoerd.

Voor communicatie m.b.t. het beheer van Rapenburg 100 kan gebruikgemaakt worden van het mailadres:

rap100beheer@ekkesialeiden.nl

8 Studentenpastoraat

Claudia Sarti, Rob van Waarde
en Dardan Bastiaan

Opdracht

Het studentenpastoraat heeft als opdracht om geestelijke verzorging en pastoraat te bieden aan studenten van de Universiteit en Hogeschool in Leiden. Ongeacht hun levensbeschouwelijke achtergrond zijn studenten welkom. De gemeenschappelijke grond van het studentenpastoraat is een bijdrage te leveren aan de persoonlijke vorming van studenten. Kernwoorden daarbij zijn individuele begeleiding, team- en groepswerk, zingeving en geloof. In 2022 is er steeds meer ruimte gekomen om weer fysiek bij elkaar te komen. In een tijd waarin de prestatiedruk op studenten toeneemt en de coronacrisis tot een verarming van sociale contacten heeft geleid, is de vraag naar het werk van Rap100 sterk groeiende. Wij omarmen deze groeiende behoefte van de studenten door een uitbreiding van de gezamenlijke activiteiten, die een breed spectrum beslaan. Het afgelopen jaar merkten wij dat steeds meer studenten Rap100 weten te vinden. Wij zetten sterk in op de diepgang en de duurzaamheid van onze contacten, wat een merkbare en langdurige verdieping te weegbrengt.

In 2022 heeft het team van het studentenpastoraat in samenspraak met de studenten drie domeinen ontwikkeld om studenten te ondersteunen in hun persoonlijke vorming:

- Verdere ontwikkeling van het in 2021 gestarte studententeam van Rap100 Student Center, waar een studententeam maar ook andere initiatieven en groepen de ruimte krijgen om iets te organiseren op het gebied van zingeving.
- De bijdrage van Rapenburg 100 aan het welzijn van studenten- en studievere-

nigingen, met name door samenwerking met en de begeleiding van verenigingsbesturen.

- De begeleiding van individuele studenten in activiteiten rondom verliesverwerking en een groep over ongewenst gedrag.

Samenwerking met studie- en studentenverenigingen

In Leiden is ongeveer de helft van de studenten lid van een van de grote studie- of studentenverenigingen. Daarom richten wij onze begeleiding ook op de besturen van deze verenigingen. In trainingen aan verenigingsbesturen en commissies begeleiden wij hen in hun persoonlijke vorming waarbij de focus komt te liggen op zowel zelfzorg als onderlinge zorg.

Het studentenpastoraat is vertegenwoordigd in de Commissie Welzijn van PKvV (koepel van studentenverenigingen) en samen met de Universiteit, Hogeschool, Gemeente, Politie en Slachtofferhulp vormen wij de Kerngroep Ongewenst Gedrag Leiden.

In maart 2022 hebben wij samen met de PKvV een Welzijnssymposium georganiseerd. Tijdens dit symposium werden studenten, verenigingen en medewerkers van de universiteit of hogeschool uitgenodigd om over studentenwelzijn na te denken en hoe de eerder genoemde groepen dit kunnen bevorderen.

Individuele gesprekken

Naast al deze activiteiten hebben we uiteraard veel individuele persoonlijke gesprekken gevoerd. Rond de dertig Nederlandse en internationale studenten en PhD's kwamen vanuit Hogeschool en Universiteit Leiden voor individuele gesprekken. De thema's variëren sterk: van

het gebrek om kwetsbaarheden te kunnen bespreken, gebrek aan zelfvertrouwen, omgaan met depressie en stress tot spanning tussen wetenschap en geloof. Van verslaving, omgang met begeleiders in een promotietraject, huiselijk geweld, rouw en euthanasie tot verbinding met of het loslaten van thuis. Voor deze gesprekken werken wij nauw samen met de studentendecanen van de Hogeschool. De gesprekken met universiteitsstudenten vloeien vaak voort uit de opgebouwde contacten vanuit activiteiten en/of doorverwijzingen door studentpsychologen of decanen.

Groepsgesprekken

Naast individuele gesprekken bieden wij ook groepen verliesverwerking in het Nederlands en Engels. Wij merkten dat na de pandemie veel studenten de behoefte hadden om over het verlies van hun dierbaren in gesprek te komen. In april werd in samenwerking met de studentenpastoraten uit Delft en Leiden een jaarlijkse verdiepingreis naar Auschwitz georganiseerd. De reis stond ook in het teken van de oorlog in Oekraïne en de hulp aan vluchtelingen uit dit oorlogsgebied. Samen met studenten hebben wij een kleine bijdrage aan goederen en geld mogen schenken bij een van de opvangplekken in Krakow, de Grieks-Katholieke kerk, waar een gift uit Ekklesia ook warm werd ontvangen. In het najaar hebben wij met een achttal studenten een retraite naar het Dominicanenklooster in Huissen mogen organiseren.

Participatie 'Wellbeing weeks' bij de Hogeschool en Universiteit Leiden

In 2021 hebben wij samen met de Hogeschool de eerste Well Being tiendaagse georganiseerd en dit werd door de Hoge-

school opnieuw in 2022 opgepakt. Ook vanuit de universiteit zijn er georganiseerde weken voor studenten om stil te staan bij hun welzijn. In het voorjaar hebben we diverse activiteiten aangeboden voor studenten van de hogeschool, tijdens hun welzijnsweek. In het najaar hebben wij weer een zevental workshops in de Welzijnsweek van de Universiteit en Hogeschool georganiseerd; onder andere een stilte-retraite, meditatie en een gezamenlijke maaltijd. In deze week waren er maar liefst 150 studenten die aan onze activiteiten hebben deelgenomen.

Studentengroepen op Rap100

Op Rap100 hebben verschillende studentengroepen hun thuis gevonden. Het dispuut Floris van NSL heeft na de pandemie haar activiteiten weer opgepakt, zoals de wekelijkse maaltijden met bezinningsbijeenkomsten. In 2022 zijn er nieuwe studenteninitiatieven verwelkomd bij Rap100 die zich ook vaak richten op de internationale studenten. Zo zijn we een samenwerking aangegaan met de Internachos. Ze organiseren culturele maaltijden met internationale en nationale studenten. De internationale studenten kampen vaak met eenzaamheid en zoeken graag veilige ruimtes waar zij het gevoel kunnen krijgen van een 'home away from home'. Dit proberen wij met onze studententeams te realiseren. Onze teamleden van Green Kitchen hebben de tweewekelijkse maaltijden weer met succes opgestart. Voor deze maaltijden gebruikten de studenten onverkochte groenten van de markt. Hierbij wordt ook samenwerking gezocht met een nieuwe partner van Rapenburg100, de veganistische studentenvereniging. Daarnaast zijn er verscheidene kunst- en fototentoonstellingen georganiseerd door de groep Agora en een paar enthousiaste fotografen. Ook organiseert een groep studenten maandelijks een open mic, waarbij beginnende artiesten hun muziek kunnen delen.

De meditatiegroep organiseerde twee bijeenkomsten per week in de meditatie-ruimte. De geloofsoriëntatiegroep kwam ongeveer maandelijks bij elkaar. Naast onderling contact, uitwisseling en ontmoeting is een andere pijler onder het internationale studentenpastoraat het (verder) met elkaar in contact brengen van Nederlandse en internationale studenten.

Samenwerking met christelijke studenten en studentenverenigingen

In samenwerking met NSL zijn er in 2022

diverse kerkbezoeken georganiseerd. Het idee daarachter was dat er onder jonge mensen wil is om naar de kerk te gaan, maar waarheen en met wie weten zij niet. De bezoeken aan verschillende kerken in een groep van jonge mensen stonden in de zomer gepland. Op bestuurlijk vlak wordt er samengewerkt doordat een lid van de vereniging NSL zitting heeft in het bestuur van de Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden (SVSL).

Access and Support Platform

Uit de in 2020 gestarte pilot met het Access and Support Platform van de Universiteit is een groep ontstaan die de belangen van studenten met een functiebeperking behartigt. In 2022 hebben we vanuit het studentenpastoraat nog enkele bijeenkomsten begeleid waar deelnemers hun ervaringen konden delen. Dat versterkte hun zelfbevestiging en gevoel van eigenwaarde.

Afzonderlijke activiteiten en events

Vlak na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne was Rap100 betrokken bij het opzetten van een inzamelpunt bij de FitforFree in Leiden. In korte tijd werd er vanuit de studentnetwerken een WhatsApp-groep van 50 vrijwilligers georganiseerd. Vrijwilligers hebben meerdere busjes aan goederen naar Oekraïne kunnen sturen. Ook zijn er binnen de ontstane studentennetwerken activiteiten gezamenlijk georganiseerd, zoals een kledingwissel en een poëzieavond met de Leiden University Green Office, Leiden Sustainability Centre en GOSSA (Governance of Sustainability Study Association)

Samenwerking in het team en breder

Om af te stemmen op wat studenten nodig hebben op het gebied van pastoraat is samenwerking essentieel. In ons team hebben we gereflecteerd op de verschillende waarnemingen die ieder van ons deed: wat vertellen studenten over dat waar het in hun leven over gaat? En hoe kunnen we daarop passende begeleiding bieden? In het team werken Rob van Waarde (PKN studentenpastor, 0,6 fte), Claudia Sarti (algemeen christelijk studentenpastor, 0,45 fte) en Dardan Bastiaan (community werker en meditatie docent, 0,4 fte) samen. Sinds het afscheid van Walther Burgering in 2020 staat er nog een vacature open (RK, 0,5 fte) die hopelijk in 2023 zal worden ingevuld. Eind januari is Claudia Sarti na haar zwangerschapsverlof teruggekeerd als studentenpastor. Rob van Waarde is gestart met een super-

visorenopleiding. Dardan Bastiaan is in 2022 gestart met een master in (interfaith) geestelijke verzorging aan de VU. Ook is hij inmiddels een gevorderde leerling in de Theravada Boeddhistische traditie van Ayya Khema. De regionale samenwerking tussen de studentenpastoraten in Leiden, Delft en Rotterdam is in 2022 verder voortgezet.

Organisatie

De organisatie bestaat sinds 2020 uit de Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden (SVSL) en uit de Adviesraad Studentenpastoraat. De penningmeester Martijn van Nijnanten heeft afscheid genomen en is opgevolgd door Matthijs Timmerman. Matthijs is ook lid van dispuut Floris van de Navigators Studentenvereniging in Leiden. Tjerk Oosterkamp, Bas Bots en Rob van Waarde zetten hun functies als voorzitter, secretaris en bestuurslid vanuit het team voort. De Adviesraad die wij mogen consulteren bij de vaststelling van het beleidsplan, de begroting en het jaarverslag bestaat uit: Jacquy Bouwer (studieadviseur Universiteit), ds. Mirjam Buitenwerf (Protestantse gemeente Leiden), Johan de Groot (Ekklesia), Wouter Nijkamp (studentenparochie Catharina van Alexandrië) en de studenten Hein Laterveer, Sammy Steenvoorden, Risal Timmer en Anne Klücken. Wij streven naar een goede afspiegeling van studenten en partners in onze adviesraad om daarmee een stevige structuur te schepen die de randvoorwaarden van het studentenpastoraat voor de komende jaren kan verzorgen.

8.2 Stichting RK vrienden van het Leids Studenten Pastoraat

De stichting RK vrienden van het Leids Studenten Pastoraat ('vrienden van') is in 2022 geïntegreerd met de Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden (SVSL) en de daarbij behorende Adviesraad Studentenpastoraat.

Dit hield feitelijk in dat de stichting 'vrienden van' ophield te bestaan. Daarmee kwam een einde aan een tijdperk, maar ontstond tevens een betere en meer innige samenwerking van de verschillende geledingen die het studentenpastoraat in Leiden rijk is. De Stichting SVSL en de Adviesraad ondersteunen in bredere zin de gezamenlijke belangen van het studentenpastoraat. De Adviesraad Studentenpastoraat is in 2019 voor ondersteuning van het werk van de studentenpastores opgericht en in 2020 is de stichting SVSL opgericht. De bestuursleden van de 'vrienden van' zijn nauw betrokken geweest bij deze veranderingen en zijn ook in beide vertegenwoordigd

Voor diegenen die wat minder bekend zijn met de stichting 'vrienden van'; deze stichting is ook wel bekend als de *locatie-raad Leiden* voor de studentenparochie **Catharina van Alexandrië** van het bisdom Rotterdam. Duiken we nog verder de geschiedenis in, dan kunnen we de *studentenparochie Maria Zetel der Wijsheid* als fundering voor de stichting 'vrienden van' beschouwen. Via de adviesraad blijft de verbinding met het bisdom, wat de rol was van 'vrienden van', gewaarborgd en is er een directe lijn van communicatie. Wij, als 'vrienden van' zijn de leden die incidenteel, maar vaak ook jarenlang een trouwe bijdrage hebben geleverd aan het voortbestaan van de belangen van het RK studentenpastoraat zeer erkentelijk. Het RK studentenpastoraat had zonder hun

steun niet kunnen bestaan. Voor nu willen wij dan ook eenieder oproepen om deze steun voort te zetten voor de SVSL.

Als penningmeester van de stichting RK vrienden van het Leids Studenten Pastoraat had ik nog een laatste verheugende handeling; volgens de statuten diende het volledige tegoed te worden overgeheveld naar de studentenparochie CvA, maar wij hebben in goed overleg met het bisdom weten te bewerkstelligen dat 10% van het batig saldo werd gedoneerd aan de SVSL. Het overige bedrag werd, geoormerkt ten behoeve van het studentenpastoraat in Leiden, conform de statuten overgemaakt aan de studentenparochie Catharine van Alexandrië.

Wouter Nijkamp,
penningmeester stichting RK vrienden van het Leids Studenten Pastoraat 2009 - 2022

9 Samenwerkingspartners

In veel van haar programma's en activiteiten werkte de Ekklesia samen met andere groepen of organisaties. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de verschillende samenwerkingen die de Ekklesia in 2022 heeft gecontinueerd of gerealiseerd.

9.1 Studentenpastoraat

De in Leiden werkzame studentenpastores van de PKN, het bisdom Rotterdam, en het Humanistisch Verbond hebben hun thuisbasis op Rap100. Daar verzorgen zij een uitgebreid programma. Zij werken samen met studentenverenigingen (al dan niet van christelijke snit) en studieverenigingen, met decanen en studentenpsychologen van Hogeschool en Universiteit Leiden, het Studium Generale en het Diversity Office. Een uitgebreid verslag van de werkzaamheden van de studentenpastores vindt u in hoofdstuk 8 van dit jaarverslag.

9.2 Ekklesia Taalprogramma

Zoals beschreven in hoofdstuk 4.1 verzorgt het Ekklesia Taalprogramma sinds 2017 een taalprogramma voor vluchtelingen en asielzoekers. Daarvoor werd financiële steun verkregen van Fonds 1818, Fundatie Van den Santheuvel-Sobbe, SDFH-fonds, OranjeFonds, PIN-Fonds en de gemeente Leiden. De Ekklesia is daarnaast lid van de landelijke koepel Het Begint Met Taal, die taalcoachorganisaties ondersteunt. De Taalgroep werkt binnen Leiden samen met een groot aantal maatschappelijke organisaties. De coördinatoren van het Taalprogramma worden bij hun werk ondersteund door een groot aantal vrijwilligers – onder anderen afkomstig uit de Ekklesiagemeenschap – en de Stuurgroep Diaconie.

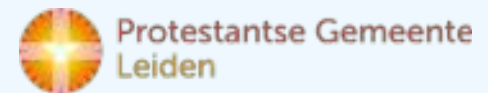

9.3 Diaconaal Centrum De Bakkerij

Diaconaal Centrum De Bakkerij in het hart van Leiden is een modern kerkelijk centrum voor hulp en dienstverlening. De Diaconie van de Protestantse gemeente Leiden (PgL) en de RK Diaconie Leiden geven gezamenlijk hulp aan ieder die dat nodig heeft, dichtbij en ver weg, voor korte of langere duur. Daarnaast steunde zij met regelmaat specifieke acties van De Bakkerij.

9.4 Protestantse gemeente Leiden

Voor de zondagse vieringen huurt de Ekklesia Leiden sinds 1970 de Hooglandse kerk, die eigendom is van de Protestantse gemeente Leiden. Met de twee PgL-geloofsgemeenschappen van de binnenstad – Marekerkgemeente en Leidse Binnenstadsgemeente – maakt de Ekklesia sinds ongeveer 2006 deel uit van het Cluster Binnenstad. In dat verband werd ook in 2022 op Aswoensdag een Vesperviering gehouden samen met de LBG. In de Stille Week waren de geloofsgemeenschappen van Binnenstadsgemeente en Ekklesia bij elkaar te gast in de vieringen op Witte Donderdag en Stille Zaterdag.

Een bestuurslid van de Vereniging LSE is als toehoorder aanwezig bij de vergaderingen van de Algemene Kerkenraad van de PgL.

De protestantse pijler van het studentenpastoraat wordt sinds 2020 op projectbasis georganiseerd en gefinancierd door de Dienstenorganisatie van de PKN en de lokale protestantse gemeenten gezamenlijk.

De studentenpastores dienen daarvoor een projectplan in, dat ondersteund wordt door de kerkenraad van de lokale protestantse gemeente. Een lid van het moderamen van de Algemene Kerkenraad heeft zitting in de Adviesraad van het Studentenpastoraat Leiden.

9.5 Raad van Kerken / Oecumene

De Ekklesia is actief lid van de Leidse Raad van Kerken en zal dit ook blijven.

9.6 Levensbeschouwelijk Platform

De Ekklesia voelt zich betrokken bij het Levensbeschouwelijk Platform, gericht op het welzijn van de samenleving in Leiden, op ontmoeting, uitwisseling en verdraagzaamheid tussen mensen van diverse levensovertuigingen. Christiane van den Berg vertegenwoordigde tot 1 augustus 2022 hierin de Ekklesia. Er waren in 2022 geen speciale activiteiten in dit verband.

9.7 Mensenrechten/Amnesty International

De samenwerking met de Leidse afdeling van Amnesty International kwam in 2022 weer voorzichtig op gang. In november vond de traditionele kerstverkoop plaats, waarbij ook briefpakketten meegenomen konden worden.

9.8 Studium Generale

Studium Generale van de Universiteit Leiden organiseert brede, academische activiteiten zoals lezingen, symposia, filmvertoningen en debatten.

De Werkgroep Lezingen van de Ekklesia organiseert jaarlijks in samenwerking met Studium Generale een serie verdiepende lezingen over een actueel onderwerp.

9.9 Joods Studiecentrum Leiden

Sinds eind 2019 huurt het Joods Studiecentrum Leiden (JSL) drie middagen/avonden per week een ruimte op Rap100 voor het geven van cursussen.

Het JSL is opgericht in 1983 om te voorzien in de behoefte van joodse studenten tot verdieping van hun kennis van het Jodendom. Het Joods Studiecentrum richt zich in eerste instantie op personen met een joodse achtergrond uit Leiden en wijde omgeving. De meeste cursussen zijn echter toegankelijk voor een ieder met belangstelling voor de geestelijke waarden van het Jodendom. Het JSL werkt nauw samen met Crescas, het Joods Educatief Centrum, dat is gevestigd in Amsterdam. Zie voor uitgebreide informatie over het JSL:

<https://joodsstudiecentrum.nl>

Viering met de Schola Cantorum en Stanislav Jar
o.l.v. Rens Tienstra

10 Ten slotte

An het eind van dit jaarverslag proberen we ook weer een klein beetje vooruit te kijken naar het jaar dat voor ons ligt. Naast de nog steeds te voelen gevolgen van de coronapandemie voor onze gemeenschap en de samenleving als geheel is ook de internationale situatie zorgelijk. De in februari 2022 uitgebroken oorlog in Oekraïne en de wereldwijde klimaatcrisis baren ons allen nog steeds zeer grote zorgen. Toch is het hartverwarmend om te zien welke initiatieven er worden ondernomen om er - ook in de Ekklesia - te zijn voor vluchtelingen uit Oekraïne. Daarnaast zijn we blij met een heel actieve Duurzaamheidswerkgroep. Zo proberen we ieder op onze eigen wijze en met onze eigen mogelijkheden iets voor anderen te betekenen. Daarmee gaan we - uiteraard - stug door.

Het bestuur zal bewuster aandacht gaan geven aan de betaalde functionarissen in onze gemeenschap (zoals de musici en de pastores). In de nieuwsbrief van januari 2023 is een reflectie over de Ekklesia te lezen, we nemen hier niet die hele tekst weer op. Graag verwijzen wij u naar het ledenportaal waar de nieuwsbrief van januari is na te lezen (uiteraard alleen voor op het portaal aangemelde leden bereikbaar).

We hopen aan het eind van 2023 weer een participantenpastor in ons midden te hebben. We hopen ruim voor die tijd een nieuwe secretaris te kunnen benoemen. Ook hopen we dat eerste gesprekken betreffende o.a. de toekomstbestendige huisvesting en liturgieverbreiding, hebben plaatsgevonden. Kortom, we hopen op zeer veel goede ontwikkelingen. En analoog aan de tekst uit het jaarverslag betreffende 2022 spreekt het bestuur de diepe wens uit dat we aan het eind van 2023 met elkaar kunnen concluderen dat we goede stappen hebben gezet op de weg naar een toekomstbestendige Ekklesia Leiden.

Bijlage A - vaste werk- en projectgroepen

groep	contactpersoon	nieuwe leden welkom
Vereniging LSE/EL	vacant: secretaris@ekkesialeiden.nl	nvt
Pastoresteam	- vacant (participantenpastor); - Rob van Waarde (PKN, studentenpastor): rob@rapenburg100.nl - Claudia Sarti (studentenraadvrouw): claudia@rapenburg100.nl	nvt
St. Materiële Voorzieningen	Sytske Visscher: secr-smv@ekkesialeiden.nl	nvt
Beheercommissie Rap100	Steven van den Berg: rap100beheer@ekkesialeiden.nl	
Secretariaat Ekklesia Leiden	Ariena van Poppel: info@ekkesialeiden.nl	
Team Vieringen	Paulien van Yperen: vieringen@ekkesialeiden.nl	nvt
Schola Cantorum	rienekeschwencke@outlook.com	ja
WG Diensten	Johan van der Weij: jpvanderweij@gmail.com	
Koffie- en afwasgroep	Hans Feitsma: hfeitsma@xs4all.nl	
Stuurgroep Diaconie	Wessel Eijkman: eijkman@ekkesialeiden.nl	ja
WG Lezingen en evenementen	Marga Bakker: margaleiden@gmail.com	ja
Kunstcommissie	Wim Kuin: wjkuin@gmail.com	
WG Duurzaamheid	Peter Klapwijk: peter@2harvest.nl	
Bezoekersgroep	Marijke Nuiver: marijkenuiver@gmail.com	ja
WG Contact	Bep van Houten: contactgroep@ekkesialeiden.nl	ja
WG Kindernevendienst	Marieke Both: mariekeboth79@gmail.com	ja
WG 12 en 14+ groep	Charlotte Lendfers: charlottelendfers@gmail.com	ja
PR Commissie / red. website	Eliane van Duinen: pr@ekkesialeiden.nl	ja
Red. Hooglandse Nieuwe	Jan Slotboom: hn@ekkesialeiden.nl	ja
Locatieraad RK Stud.parochie	Wouter Nijkamp: wouternijkamp@hotmail.com	nvt
Ekklesia Taalgroep	Marieke Both: taalgroep@ekkesialeiden.nl tel. 06 3406.9967, en Ingrid Verrijdt	Ja, óók van buiten de Ekkl.

Bijlage B - kringen en gespreksgroepen

groep	contactpersoon	nieuwe leden welkom
Kring Geloof en Wetenschap	Jasper Radder: jkradder@telfort.nl	
Kring Geloven en Weten	Jasper Radder: jkradder@telfort.nl	
PPgroep RAP100	Corrie Ernste-Tempelaars: de.ernste@planet.nl	ja
PPgroep Part & Deel	Vic Marlet: vmm.nl@hotmail.com	ja
PPgroep Leiden 2	Kees Bos: bosbijn@hetnet.nl	ja, ook van buiten de Ekkl.
PPgroep Leiden-Oegstgeest	Elly Bakker: schouten.bakker@live.nl	
PPgroep 'De Witte Mek'	janslotboom@ekkesialeiden.nl	ja
Gespreksgroep 65+	Emile Pieters: pietheijn@freeler.nl	
Gespreksgroep Rond 66+	henk.j.vanderbrug@hetnet.nl	ja
Jonge participanten	Bianca Noom: happybietje@hotmail.com	
Kind en geloof	Joost Klep: joostklep@gmail.com	
Gespreksgroep Nieuwe Start	Corrie Ernste-Tempelaars: de.ernste@planet.nl	ja
Dromen-Durven-Doen	Wilmienke Koppe: w.koppe@hotmail.com	
Levenskunst / Levensvragen	Marga Bakker: margaleiden@gmail.com	ja

 ekklesia
leiden